

4. 7335 - Proposition de modification des Annexes 4 et 5 du Règlement de la Chambre des Députés

Rapport de la Commission du Règlement

► **M. Gast Gibéryen** (ADR), *rapporteur*.- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, wéi eise President elo grad gesot huet, diskutéiere mer de Mëtten, a mer stëmmen och driwwer of, iwwer eng Proposition, fir eist internt Reglement ofzeänneren, méi spezifesch wat d'Annexe 4 a 5 vum Reglement ubelaangt.

D'Annexe 4 a 5, déi regelen de Statut an d'Gehälterregimier vum eise Fonctionnaires. Duerfir vläicht eng Virbemierkung: Firwat d'Chamber de Statut an d'Gehälterfro vum hire Fonctionnaire selwer regelt a firwat datt eis Fonctionnaires net ënnert den allgemenge Statut vum der Fonction publique falen, huet ganz einfach domadder ze din, datt d'Chamber domadder hir Onofhängegkeet als éischte Pouvoir vis-à-vis vum der Exekutiv, also der Regierung, wëllt dokumentéieren.

D'Chamber, vertrueden duerch hire Bureau, decidéiert selwer, wéi vill Fonctonnairë si astellt, wat fir eng Fonctionnaire si astellt, wat fir Formation, Konditiounen déi eenzel Leit müssen erfüllen, fir hei kënnen an der Chamber ze schaffen. D'Chamber ass also autonom an hiren Decisiounen.

De Statut an de Gehälterregimier vum eise Fonctionnaires ass awer gréisstendeels deeselwechte wéi an der gesamter Fonction publique. Duerfir ginn och an der Regel déi Ännerungen, déi duerch d'Gesetz an der Fonction publique virgeholl ginn, duerch a ginn duerno vum der Chamber hei tel quel praktesch iwwerholl. An dat ass och d'Proposition fir dës Ännerung an den Annexe 4 a 5 vum eisem Reglement.

Den Ausgangspunkt heivunner ass am Fong d'Reform vum der Fonction publique aus dem Joer 2015, wéi eng Rei vu Gesetzer ëmgesat si ginn. Et sinn dat d'Gesetzer vum 25. Mäerz 2015, vum 3. Juni 2016, vum 7. November 2017 a vum 8. Mee dëst Joer. Duerch déi véier Gesetzer hu mer am Fong Dealer vum deem Accord salarial vum 2015 hei am Gesetz ëmgesat.

Mir hunn elo kierzlech nach e Gesetz hei iwwert d'Zäitspuerkonte gestëmmt an der Fonction publique. Dat ass elo an dëser Proposition nach net mat dran. Dat ass eng Aarbecht, déi déi nächst Chamber da muss maachen, fir dat och an eis Annexe 4 a 5 ze iwwerhuelen.

D'Modifikatiounen, déi eist Reglement elo virhëlt, déi sinn hei am Haus tëschent dem Bureau, deen derfir verantwortlech ass, der Direktioun an der Personalverriedung diskutéiert ginn an an engem Accord festgehale ginn. Deem Accord huet de Bureau a senger Sitzung vum 19. Juni dëst Joer zougestëmmt.

Wéi gesot, d'Ännerungen, déi virgeholl gi sinn, si praktesch déiselwecht, wéi se an den Accord vum der Fonctioun publique waren a wéi se duerch d'Gesetzer hei an der Chamber ëmgesat si ginn. Duerfir brauch een hei net méi an den Detail dovunner anzegoen.

Wat d'Entrée en vigueur ubelaangt, gëtt et verschidden Datumer, fir och hei déiselwecht Datumer ze hunn, wéi se an der gesamter Fonction publique sinn. D'Annexe 4 a 5 triede generell den 1. September a Kraaft. D'Dispositionen, déi am Artikel 15 sinn, wat d'Allocation de famille ubelaangt, gi réckwierkend op den 1. Januar 2018, an d'Dispositionen am Artikel 16, wat d'Allocation de repas ubelaangt, gi réckwierkend op den 1. Januar 2017, esou wéi se an der Fonctioun publique och festgehale sinn.

Dëse Rapport ass de 17. Juli an der Reglementskommissioun eestëmmeg ugeholl ginn. An ech bieden och duerfir am Numm vum der Commissioun d'Kolleeginnen an d'Kolleegen heibannen, fir dëse Propositionen zouzestëmmen.

Ech soen lech Merci.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och. Den Här Paul-Henri Meyers huet d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Paul-Henri Meyers** (CSV).- Här President, ech soen dem Rapporteur Merci fir säi schréfftlechen a mëndleche Rapport a bréngen den Accord vum der CSV.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Den Här Bodry.

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- Deem ass eigentlech net vill bäizefügen. Och d'LSAP-Fraktioun bréngt hiren Accord eran.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Den Här Berger.

► **M. Eugène Berger** (DP).- Et gëtt ëmmer méi schwierig, Här President. Ech wëll awer och dem Rapporteur e Merci soen an den Accord vum eiser Fraktioun zu dëse Modifikatiounen bréngen.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Madamm Loschetter!

► **Mme Viviane Loschetter** (déi gréng).- Jo, ons geet et net anescht, Här President. Mir soen dem Rapporteur Merci a mir stëmmen déi Proposition de modification mat.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Den Här Baum.

► **M. Marc Baum** (déi Lénk).- Och mir wäerten dës Proposition de modification matstëmmen.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Domat ass alles gesot a mir kënnen ofstëmmen.

Vote sur la proposition de modification 7335 du Règlement de la Chambre des Députés

Elo hu mer d'Maschinn souguer iwwerrascht!

(Hilarité et interruption)

Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. An dann d'Procuratiounen.

60-mol Jo. Unanimitéit. Domat sinn d'Annexe betreffend de Statut vum Personal vum eisem Chambersreglement an deem Sënn geännert.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par Mme Martine Mergen), Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen (par Mme Nancy Arendt), Françoise Hetto-Gaasch (par M. Laurent Mosar), M. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marco Schank (par M. Jean-Marie Halsdorf), Marc Spautz (par Mme Octavie Modert), Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Diane Adehm), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot (par M. Alex Bodry), Claude Haagen et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas);

MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter, Sam Tanson et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser);

MM. Marc Baum et David Wagner.

Merci. Da géife mer zum nächste Punkt iwwergeen, dem Projet de loi 7169 iwwert den zéngte Fënnefjoresprogramm am Tourismus. An d'Rapportrice ass schonn a Stellung. D'Madamm Tess Burton huet d'Wuert.

5. 7169 - Projet de loi ayant pour objet d'autoriser le Gouvernement à subventionner l'exécution d'un dixième programme quinquennal d'équipement de l'infrastructure touristique

Rapport de la Commission de l'Économie

► **Mme Tess Burton** (LSAP), *rapportrice*.- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, den Tourismussecteur hei zu Lëtzebuerg boomt. Kuckt ee sech näamlech d'Zuele vum den Iwwernuechtungen hei zu Lëtzebuerg un, da verzeechent Lëtzebuerg säit sechs Joer nei Rekorder: Déi magesch Zuel vum dräi Milliounen Iwwernuechtungen konnt d'lescht Joer iwwerschratt ginn. Mä net nëmmen d'Iwwernuechtungen, och d'Visitte vum den touristeschen Attraktiounen ginn an d'Luucht a beweisen, dass Lëtzebuerg duerchaus eng Destination ass, déi gare vum Tourist erausgesicht gëtt, fir seng Vakanz hei ze verbréngen respektiv geschäftlech e puer Deeg hei bei eis am Land ze verbréngen.

Dës exzellent Zuele beweisen awer och, dass all déi Efforten, déi déi lescht fënnef Joer an d'Promotioun an an d'Professionaliséierung vum Secteur gestach gi sinn, hir Friichten droen.

Ugefaangen domat, dass den Tourismusministère 2013 zesummegeluecht ginn ass mam Wirtschaftsministère. Dës strukturell Reform ass

haut bal vergiess, well se net contestéiert war an op der Hand louch. Domat huet den Tourismus näamlech och déi néideg Bedeitung kritt - den Tourismus ass domat e Pilier vum eiser nationaler Economie ginn.

Dann huet och den Office national du tourisme, ofgekierzt den ONT, eng nei Struktur kritt. Aus dem ONT ass den LFT - Luxembourg for Tourism - ginn. Den LFT ass e Groupement d'intérêt économique - eng Initiativ, déi am Dezember 2015 vum Wirtschaftsministère gegrënnt ginn ass an an där déi fënnef Offices régionaux du tourisme dra vertruede si souwéi och d'Stad Lëtzebuerg, den LCTO an d'Chambre de Commerce, de Secteur vum Transport an den Hebergement. Dës nei Struktur erlaabt e bessert Zesummeschaffen ënnert deene professionellen Akteure vum Tourismus am Verglach zum ONT virdrun, dee vum 90 Gemengen hei am Land geréiert ginn ass.

D'Haaptmissioun vum LFT ass et, fir Lëtzebuerg als Touristendestination am Ausland ze promouvieren, mä och fir all Akteur aus dem Tourismussektor, sief dat privat oder öffentlich, heiheim ze hëllefen, seng touristesch Offer ze verbessern an domat Lëtzebuerg méi attraktiv fir d'Touristen ze maachen.

Da gouf och 2016 en neien Office régional du tourisme gegrënnt, dat fir d'Regioun Zentrum-Westen. Domat ass de Ministère och enger laanger Nofro vum Terrain nogaangen. Domat ass dann elo och all Regioun hei zu Lëtzebuerg duerch en ORT ofgedeckt.

Et ginn elo am ganze fënnef ORTen hei am Land: ee fir d'Regioun Mëllerdall, d'Ardennen, d'Musel, de Süden an eben elo och fir d'Gutland.

D'Aufgab vum den ORTen ass et, d'Koordinatioun ënnert den touristeschen Akteuren aus der jeeweileger Regioun besser openeen ofzestëmmen an och déi touristesch Offer duerch eng Professionaliséierung ze verbessern. All ORT ass Member am LFT, där nationaler Struktur fir den Tourismus ze fërderen, an domat vertritt dann och all ORT seng Regioun um nationalen Niveau.

Dann huet de Wirtschaftsministère och eng nei Struktur gegrënnt, fir de Kongress- a Geschäftstourismus hei zu Lëtzebuerg weider auszubauen. Dëse Secteur huet näamlech e ganz grouss Potenzial hei zu Lëtzebuerg an dofir ass 2014 de MICE-Cluster gegrënnt ginn - eng Plattform, déi verschidde Partner zesummebréngt, fir de MICE-Beräich hei zu Lëtzebuerg ze entwëckelen a virun allem Lëtzebuerg als MICE-Standuert am In- an am Ausland ze vermaarten.

Niewent all deene strukturellen Initiativen, déi déi lescht fënnef Joer entstane sinn - an op déi ech elo grad kuerz agaange sinn -, ass awer och eng nei Strategie fir den Tourismus hei zu Lëtzebuerg ausgeschafft ginn, dëst op Initiativ vum der Statssekretärin Francine Closener. Mat dëser Strategie ass elo d'Richtung definéiert ginn, wéi den Tourismus sech hei zu Lëtzebuerg an deenen nächste fënnef Joer weider entwëckele soll, nei Aarbechtsplaze schafe soll an domat och zu der ekonomescher a sozialer Entwëcklung vu Lëtzebuerg bäidroen soll.

Bei deene Reflexiounsaarbechten ëm déi nei Strategie waren eng Rei Partner mat u Bord. Den LFT, de MICE-Cluster, den LCTO an déi fënnef ORTen hunn dës nei Strategie zesumme mam Wirtschaftsministère ausgeschafft.

Dës Strategie ass op aacht Pilieren opgebaut an huet als Zil, aus Lëtzebuerg weider eng erfolgräich Touristendestination ze maachen. D'Strategie verfolgegt eng besser Zesummenaarbecht vum allen Akteuren a Regiounen souwéi eng Verbesserung vum de wichtegsten touristeschen Infrastrukturen, fir dem Tourist, deen an eist Land kënnt, e beschtméiglechen Openthalt ze garantéieren. Den Tourist soll an Zukunft nach méi am Mittelpunkt stoen, fir datt hie sech nach méi an eisem Land wëllkomm fillt. Gradesou leet dës Strategie awer och Wäert drop, fir eis Atouten, wéi eis Authentizitéit, eise kulturellen an industrielle Patrimoine an eis intakt Natur, nach méi an de Vierdergrond ze stellen. Lëtzebuerg huet ganz vill Atouten, fir sech als Vakanzendestination ze positionéieren a sech vum der Konkurrenz ze ënnerscheeden.

A fir dass de Ministère an alleguer d'Akteuren aus dem Tourismusberäich dës Strategie ëmsetze kënnen, aus Lëtzebuerg eng besser Touristendestination ze maachen, muss d'Regierung dem Tourismus och déi finanziell Moyenen zur Verfügung stellen.

Här President, de Projet de loi, iwwert dee mir haut hei ofstëmmen, gëtt dem Wirtschaftsminister d'Autorisatioun, fir den zéngte Fënnefjoresplang vum den touristeschen Infrastrukturen ze subventionéieren. Bis 2022 wäert de Ministère den Tourismussektor hei zu Lëtzebuerg mat 60 Milliounen ënnerstëtzen.

De Gesetzesprojet, ëm deen et hei geet, ass den 10. August d'lescht Joer vum der Statssekretärin fir de Wirtschaftsminister deposéiert ginn, an et ass den zéngte Fënnefjoresplang fir den Tourismus hei zu Lëtzebuerg.

Dat éischt Konzept vum engem Fënnefjoresplang fir den Tourismus gouf 1973 opgestallt. Säitdeem gouf et néng Fënnefjorespläng mat finanziellen Hëllefen. Déi éischt Finanzenveloppe 1973 huet 3,72 Milliounen ëmfaasst an déi lescht eng ronn 45 Milliounen Euro.

Déi Projeten, déi mat de Fënnefjorespläng ënnerstëtzt goufen, hu sech iwwert d'Joren och verännert. Esou goufen 1973 just d'Gemengen an d'Syndicate finanziell ënnerstëtzt. No an no konnten och d'Hotellerie, d'Giten an och Projeten, déi de kulturelle Patrimoine valoriséieren, duerch de Fënnefjoresplang subventionéiert ginn.

Ab dem véierte Fënnefjoresplang konnten och privat Projeten subventionéiert ginn, déi wichteg ware fir d'Regioun, gradesou wéi dass d'Hotelieren an d'Campingbedreier ab dunn och konnte beim Bau oder der Modernisatioun vum Iwwernuechtungsméiglechkeete subventionéiert ginn.

Virun allem déi lescht fënnef Plan-quinquennale waren Deel vum engem gesamter Strategiekonzept, dat op Demande vum Tourismusministère 1992 vum Institut européen de tourisme vum der Uni Tréier entwéckelt gouf. Dës Strategie, déi deemools ausgeschafft gi war, huet op där globaler Visioun vum Tourismus berout, fir d'Wuelbefanne vum Tourist, mä och dat vum Awunner an de Vierdergrond ze stellen.

Här President, den neien an domadder zéngte Fënnefjoresprogramm fir déi touristesch Infrastrukturen, deen haut ofgestëmmt gëtt, schreift sech haut deemno an an déi national Tourismusstrategie, déi ufanks des Joers, wéi virdu schonn erwänt, vum der Statssekretärin presentéiert ginn ass.

Nei am zéngte Fënnefjoresplang ass, dass ee méi einfach un Investissementer soll kommen, well den Delai, fir d'Dossieren ze traitéieren, reduzéiert gëtt. Domat wëllt een eng Simplification administrative errechen, gradesou wéi an dësem Plang eng Prioritéit op d'Digitalisatioun geluecht gëtt. D'Exploitantë vum den Iwwernuechtungsméiglechkeete sollen ënnerstëtzt ginn, wa se zum Beispill hiren Online-Optritt verbessern oder en Online-Buchungssystem aféieren.

De Ministère ka bei allen Investitiounen, déi ënner dat heite Gesetz falen, bis zu 50% ausbezuelen. An och huet de Ministère d'Méiglechkeet, fir méi héich Aiden ze accordéieren am Fall, wou déi regulär Aide net duergeet, fir de Projet ze réaliséieren an de Projet awer en nationalen Interêt huet.

Eng weider Prioritéit vum dësem Projet de loi gëtt op de sougenannten „Design for all“ gesat. Beim „Design for all“ geet et ëm d'Accessibilitéit vum den Infrastrukturen, dass déi touristesch Offere fir jiddwereen och zougänglech solle sinn.

Da gëtt awer och weider Wäert op d'Organisatioun vum Tourismus geluecht, dat heescht op déi touristesch Ausbildung wéi och op de Marketing. D'Aarbecht vum deene fënnef ORTe soll deemno weidergefouert ginn an och op méi Akteuren opgedeelt ginn, fir d'Professionaliséierung vum Tourismussektor auszubauen. Mir wëssen näamlech, dass d'Aarbecht vum de Benevollen an deem Beräich un hir Limitte stéist. An dofir ass et wichteg, dass d'Gestioun an d'Promotioun vum den touristeschen Infrastrukturen méi professionaliséiert gëtt.

Déi gesamt finanziell Enveloppe vum zéngte Fënnefjoresplang fir déi touristesch Infrastrukturen ëmfaasst ronn 60 Milliounen Euro. Dat ass een Drëttel méi par rapport zum leschte Plang, bei deem 45 Milliounen Euro virgesi waren.

Här President, ech wëll ganz kuerz op e puer Projeten agoen, déi mat dësem Fënnefjoresplang subventionéiert ginn.

Virgesinn ass zum Beispill, dass am Süden de Musée des mines moderniséiert an ausgebaut gëtt - e wichtige Projet, deen d'Vergaangeneheet vum dëser Regioun valoriséiert -, gradesou wéi och de Militärmusée zu Dikrech opgewäert wäert ginn. Och wëll ech déi nei Jugenderberg, déi zu Ettelbréck gebaut wäert ginn, hei erwänen. Dës Iwwernuechtungsméiglechkeete sollen eisem Manktum u Better an der Regioun entgéintkommen an och vläicht aner Investisseuren inspiréieren, fir an Iwwernuechtungsméiglechkeeten ze investéieren.

Am Oste stécht ganz sécher deen neie Centre mosellan, deen zu Éinen soll gebaut ginn, aus dem Fënnefjoresplang ervir. Dëst ass e Projet, iwwert dee scho laang geschwat gëtt, mä wou elo endlech d'Pläng vum Gebai prett si souwéi och d'Konzept, dat déi lescht Jore vun der Statssekretärin ausgeschafft ginn ass, steet, soudass elo am September de Bau kann ufänken.

Och d'Heringer Millen am Mëllerdall wäert ausgebaut ginn - e Projet, dee wichteg ass fir eise Wandertourismus. Mä net nëmmen am Mëllerdall gëtt de Wandertourismus promovéiert, mä och iwwert d'ganz Land ginn eng Rei Projeten ënnerstëtzt, déi d'Wanderweeër an och d'Vëlosweeër ausbauen.

Fir den Detail vun de Projekte verweisen ech op mäi Rapport, wou Der eng Lëscht mat all de Projekte fannt, souwéi och en Tableau, wou Der en Iwwerbléck kritt, wéi sech déi eenzel finanziell Hëllef fir d'Period 2018 bis 2022 opdeelen.

Här President, ech kommen dann ofschléissend nach op déi verschidden Avisen, déi zu dësem Projet de loi geschriwwen goufen.

D'Chambre de Commerce huet hiren Avis den 12. Dezember 2017 publizéiert an ënnersträicht nach emol d'Wichtigkeet vum Tourismussecteur fir Lëtzebuerg a begréisst déi zukünftige Investitiounen.

D'Chambre des Métiers huet hiren Avis den 9. Mäerz publizéiert an hat awer do weider keng Remarque formuléiert.

An den Avis vum Statsrot kounn de 15. Dezember. An deem Avis goufen eng Rei Opposition-formellen opgeworf. Ech wëll hei just kuerz op zwee Problemer agoen.

Zum engen huet de Statsrot kritiséiert, dass am Text op Reglementer verwisen gëtt. Zum Beispill war virgesinn, d'Kritären, fir eng Aide ze kréien, an engem Reglement ze definéieren. Hei seet de Statsrot awer, dass déi Kritären Deel vum Gesetz sinn an deemno sollen dës Kritären och an d'Gesetz integréiert ginn. D'Hiérarchie des normes soll respektéiert ginn.

En anere Problem, deen de Statsrot opwerft, ass dee vun de privaten Investisseuren. Hei war den ursprénglechen Text net kohärent zum Gesetz, dat mir eréischt d'lescht Woch heibanne gestëmmt hunn. Dat war d'Gesetz iwwert d'Aidë fir d'PMEn. Am ursprénglechen Text iwwert de Fënnefjoresplang konnten näamlech privat Entrepreneuren zum Beispill eng Aide ufroen, wa si vun enger Naturkatastroph betroffen waren. Dës Aide kann een awer elo och am Gesetz vun de PMEn ufroen.

Dës Aide war also an zwee Gesetzer virgesinn, soudass et kloer war, fir dës Aide fir privat Betriber an engem Gesetz ze sträichen. Déi zoustänneg Chamberskommissioun ass dunn op de Wee gaangen, fir déi privat Entreprisë komplett aus dësem Gesetz vum Fënnefjoresplang ze sträichen. Déi privat Entreprisë falen elo also ënnert d'Gesetz vun de PMEn.

Här President, fir dem Avis vum Statsrot Rechnung ze droen, huet déi zoustänneg Chamberskommissioun dunn de 6. Mäerz Amendement formuléiert. Allerdéngs kounn et dunn zu Kriticken am Avis complémentaire vun der Chambre de Commerce.

D'Chambre de Commerce schreift an hirem Avis näamlech, dass et wichteg wär, dass keen Ennerscheid gemaach géif ginn, ob déi öffentlech Hand oder e Privaten Investissemter mécht, dass de Ministère béid Akteure misst finanziell ënnerstëtzen. Virun allem dierft ee keen Ennerscheid maache bei de Campinger, ob déi vun enger privater Persoun oder vun enger Gemeng oder engem Syndicat exploitéiert ginn.

Weinst dës Suerg hat och Camprilux Kontakt mat de Leit aus der zoustänneger Chamberskommissioun opgeholl, well och si Angscht hatten, dass déi privat Exploitantë vu Campinger an Zukunft exclu wären an net vu finanziellen Hëllef vum Ministère bei Investissemter profitéieren kéinten.

Dës Suerg ass awer Rechnung gedroe gi respektiv et ass nach eemol an der Kommissioun präziséiert ginn, dass déi privat Exploitanten net exclu sinn, mä dass déi privat Exploitanten hir Aiden elo iwwert d'Gesetz vun de PMEn müssen ufroen.

Am Avis complémentaire vum Statsrot huet deen all seng Opposition-formellen opgehuewen, ausser eng, wou e fret, op Basis vu wéi enge Kritären de Ministère d'Proje subventionéiert, déi scho Fonctionnementskäschte vum Ministère rembourstéiert kréien. Déi zoustänneg Chamberskommissioun ass dunn op

de Wee gaangen, fir dës dräi Artikel komplett aus dem Gesetz ze sträichen.

Den 29. Juni huet de Statsrot dunn a sengem zweeten Avis complémentaire säi Feu vert zu dësem Projet de loi ginn.

Voilà. Dëst gesot zu dem Projet de loi, wëll ech ofschléissend nach rappéléieren, dass mir eigentlech Chance hunn, an esou engem villfältige Land wéi Lëtzebuerg ze liewen an ze wunnen, dass een duerchaus seng Vakanz och hei am Land verbréngen kann, well mer vergiesse heiansdo, wéi schéin eist Land ass. Eist Land huet vill Potenzial, fir sech och international als Vakanzdestinationen ze positionéieren an eis vun der Konkurrenz ze ënnerscheeden. Dofir ass et wichteg, dass de Ministère dëst Potenzial ënnerstëtzt an dofir 60 Milliounen Euro an den Tourismusberäich hei zu Lëtzebuerg investéiert, well all Investitioun an den Tourismus ass och eng Investitioun an d'Liewensqualitéit vun de Leit, déi hei am Land liewen a wunnen.

Voilà. Dëst gesot, verweisen ech fir all weider Detailer op mäi schrëftleche Rapport an ech géif dann domat den Accord gi vun der sozialistescher Fraktioun.

Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci der Madamm Rapportrice. An éischte Riedner ass den Här Emile Eicher.

Discussion générale

► **M. Emile Eicher (CSV).** - Här President, Dir Damm an Dir Hären, haut hu mer déi mëttlerweil zéngten Editioun vun engem Fënnefjoresplang fir d'Entwécklung vun den touristeschen Infrastrukturen zu Lëtzebuerg zur Ofstëmmung virleien.

1973 huet d'Chamber deen éischte Plang gestëmmt. Schonn deemools huet een erkannt, dass d'Equipement an d'Infrastrukture vum Tourismus misste verbessert ginn an datt d'Regierung dozou och misst bäidroen. 150 Milliounen Franc, dat sinn déi 3,72 Milliounen Euro, goufen deemools zur Dispositioun gestallt, fir de Gemengen op dem lokalen a regionale Pläng ze hëllefen, fir hir touristesch Infrastrukturen auszebauen an hinnen d'Méiglechkeet ze ginn, deene modernen Ufuerderunge vum Tourismus entgéintekommen.

Iwwert déi dräi Jorzéngten hunn dunn d'Zilsetzung an d'Objektiver vun de sukzessive Fënnefjorespläng evoluéiert, mä d'Basisiddi ass bis haut bliwwen. De Stat setzt sech weiderhi massiv fir den Tourismussecteur an, engem fir onst Land ëmmer méi wichtige Wirtschaftssecteur.

Et gëtt geschat, dass d'Tourismusindustrie eng ronn 6,5% zum PIB vun eisem Land bäidréit, datt ronn 20.000 Leit direkt oder indirekt an dësem Sektore schaffen. An datt den Tourismussecteur bei eis am Land boomt, dat beleeën d'Zifferen vun der Saison 2017. Zënter 2012 geet d'Zuel vun den Iwwernuechtungen kontinuierlech an d'Luucht. 2017 goufe fir d'éischte Keier iwwerhaapt hei am Land méi wéi dräi Milliounen Iwwernuechtungen geziel, an dat souwuel an der Hotellerie, an den Auberges de jeunesse oder op de Campinger. All Typ vun Hebergement konnt ee Plus vun Iwwernuechtungen verzechnen, woubäi déi gréissten Hausse bei de Jugendherberge feststellen ass.

Op eise Campinger, déi et an der Vergaangenheet net einfach hatten, fir nei Clienten unzelackelen, konnt fir d'éischte Keier 2005 emol erëm déi magesch Grenz vun enger Millioun Iwwernuechtungen iwwerschritt ginn.

Positiv ass och ze bewäerten, dass den Zouwuess un Iwwernuechtungen sech net nëmmen an enger Region bemierkbar mécht, mä eigentlech am ganze Land. Esou hunn d'Stad Lëtzebuerg an de Süde ronn 6% zougeluecht. Am Eislek waren et der 4%, am Mëllerdall dann e bësse manner mat engem Zouwuess vun 1%.

Här President, d'Madamm Statssekretärin schreift an hirem Virwuert zum Strategiepabeier Tourismus 2020, datt, an ech zitieren: „De Grondsteen, fir d'Entwécklungspotenzial vum Tourismussecteur optimal ze notzen, gouf 2013 geluecht, mat der Integratioun vum Tourismusministère an dee vun der Economie.“

Ech gesinn dat net grad esou. D'Entwécklungspotenzial ass scho laang virun 2013 erkannt ginn. Déi gutt Zuelen, op déi mer haut zrëckblécken, sinn och de Verdéngsch vum deene sukzessive Fënnefjorespläng, wou Decisiounen getraff gi sinn, déi sech haut och bezuelen maachen.

Et ass näamlech an de leschte Jore systematesch a konsequent op Qualitéit gesat ginn. Dat war och déi richteg Entscheedung. Mir kréien dat och ëmmer erëm confirméiert, net nëmmen duerch den Zouwuess u Besucher hei am Land, mä och, dass verschidden international Benchmarken eis ëmmer erëm eng bonne Note ausstellen.

Ech erënneren op dës Plaz awer och un d'Schafe vun de regionalen Offices de tourisme, se si virauser och schonn eng Keier ugeschwat ginn: Dat sinn d'ORTen am Norden, am Mëllerdall, op der Musel, am Süden an neierdénge elo och am Westen.

Här President, eist Land huet vill Atouten ze bidden. Mir hunn zwar kee Mier, mir hunn och keng héich Bierger, dofir awer eng villfältig Natur mat hire sëllege Wanderweeër, eis Vëlos- a Mountainbikespisten, eise kulturellen an industrielle Patrimoine an eis formidable Gastronomie - kuerz gesot, Villfältigkeet. An dat ass et, wat eist Land auszecheent a firwat ëmmer méi Leit vun no an och vu méi wäit bei eis op Lëtzebuerg de Wee fannen.

Waren et fréier virun allem Gäscht aus den noen Nopeschlänner, déi ons besicht hunn, esou gesäit dat haut scho ganz kloer anescht aus. Esou louch d'lescht Joer den Zouwuess vun den amerikaneschen, chineseschen a japanesche Gäscht bei iwwer 9%.

Dës Entwécklung ass selbstverständlech och net iwwer Nuecht geschitt, mä d'Resultat vun enger Politik, wou Weichen och schonn an der viregter Regierung gestallt gi sinn. De Fait, dass zum Beispill Turkish Airlines zënter 2014 de Finde ufflitt an domadder och iwwer Istanbul eis de Marché an Asien opgemaach huet, ass esou ee Beispill.

Datselwecht géllt fir déi vill Chinesen, déi mir all Joer hei am Land begrëssen. Si sinn haut am Land, well mir scho viru Joren dru geschafft hunn, fir d'Problematik vun de Visaen ze léisen an den Zougang ze erliichteren.

2012 war déi viregt Tourismusministesch op offizieller Visitt a China, fir Lëtzebuerg als Tourismusdestinationen ze promovéieren. D'Unzuel vu chineseschen Touristen ass zanter 2012 permanent um Wuessen. Den ONT, wéi en nach deemools geheescht huet, hat e spezifeschen Internetsite souguer op chinesescher Sprooch ariichte gelooss.

A schonn deemools gouf iwwer eng „future ligne aérienne directe“ tëschen Lëtzebuerg a China geschwat. Dës soll jo elo, esou wéi eis d'lescht Woch vun enger chinesescher Gaaschtgesellschaft aus der Provënz Henan erkläert ginn ass, Realitéit ginn. Vläch kann d'Madamm Statssekretärin nach e puer Wuert dozou soen, wou mer do stinn.

Schonns 2013 huet de World Travel & Tourism Council eis eng bedeitend Croissance virausgesot, well en d'Efforten, déi déi deemoleg an déi viregt Regierung a Saachen Tourismus ënnerholl hatten, och unerkannt hat. Konsequent Investitiounen an touristesch Infrastrukturen a Promotioun fir Lëtzebuerg op Tourismusfoiren an Europa an an Asien hunn also hir Friichte gedroen.

Ech begrëssen dofir och ausdrécklech, dass dës Regierung konsequent déi Politik weiderféiert, wéi se och scho viru Jore lancéiert gouf.

Här President, éier ech elo op de Projet de loi ze schwätze kommen, deem mir als CSV-Fraktioun ganz sécher zoustëmme wäerten, wollt ech awer nach kuerz de Bilan maachen zu deem leschte Fënnefjoresplang. D'Zilsetzung vun deem Plang war et, nieft der Émsetzung vun den Infrastrukturmoossnamen, wou d'Qualitéit am Mëttelpunkt stoung, och weider Efforte fir d'Servicer ze fërderen.

Op där anerer Säit ass den Akzent op méi Professionaliséierung och scho gesat ginn, engersäits an déi touristesch Organisatioun, awer och ganz kloer am Beräich vum Marketing. An der Period 2013 bis 2017 sinn am ganze 44,7 Milliounen Euro investéiert ginn. De gréissten Deel vun deene Sue sinn un d'Gemenge gefloss, awer och eis Offices régionaux du tourisme, d'Hotellerie an d'Syndikater konnten duerch dës Subventiounen gestärkt ginn.

Vu grouse Projeten, déi konnte realiséiert ginn, kann een d'Moderniséierung vum Beeteburger Mäerchepark, d'Jugendherberge vu Beaufort an Esch an awer och Aquasud zu Dëfferdeng nennen. Deemno ass vill investéiert ginn. An ech sinn dofir frou, dass och dës Regierung weider op de Wee geet a weider nach méi massiv an eisen Tourismus investéiert. Net manner wéi 60 Milliounen ginn dofir an den nächste fënnef Joer zur Verfügung gestallt.

An dësem Kontext wëll ech dann awer och der Madamm Rapportrice, der Madamm Tess Burton, e ganz grouse Merci soe fir hiren detailléierte mëndlechen a schrëftleche Rapport. Si huet eis ausféierlech jo och d'Objektiver zum zéngte Fënnefjoresplang erläutert an och déi nei Ausrichtung erkläert.

Här President, den Tourismussecteur ass ee ganz dynamesche Sektore. An och den Tourist ass net méi dee wéi nach virun 20 Joer. Mir müssen eis den Erwaardungen vun deene Leit, déi an eist Land kommen, bewosst ginn an hinne och gerecht ginn.

Dofir begrësse mir, dass am Virfeld vun dësem Projet de loi e Strategiepabeier mat allen Akteuren aus dem Tourismusberäich ausgeschafft ginn ass, den „Tourisme 2022“. Et handelt sech ëm eng Analys, wat d'Tendenzen vun den nächste Jore kéinte sinn a wéi dës Tendenzen an domadder de verbonnenen Erwaardungen vun den Touristen am beschte kéint Rechnung gedroe ginn.

Et ass ee Strategiepabeier, deen a grouse Linnen an Orientéierungen festgehalten huet, wou a wéi den Tourismussecteur sech an den nächste fënnef Joer soll weiterentwéckelen, och an der Optik vun der Kreatioun vu weideren Aarbechtsplazen, an domat och zur wirtschaftlecher a sozialer Entwécklung vum Land bäidroen.

Den zéngte Fënnefjoresplang dréit dësem Pabeier gréisstendeels Rechnung an de Stat investéiert dofir bis 2022 fir privat an öffentlech Projeten am Beräich vum Tourismus ronn 60 Milliounen.

Mir begrëssen, dass een Akzent op d'Digitalisatioun am Tourismussecteur geluecht gëtt. Investissemter an dësem Beräich gi bis 20% subventionéiert. Dat kënne Mesuren am Beräich vun der Sécherheet sinn oder och am Opbau vun Homepagen, Reservatiounssystemer en ligne an nach Entwécklungen vu spezifeschen Appen. Den Handy an den Tablet, wou déi meescht jo och hei am Haus heiansdo drop kucken, sinn an dësem Beräich och net ewechzedenken.

Och ass positiv ze bewäerten, dass elo mam Gesetz den Ennerscheid vum Taux de subventionnement bei der Ennerstëtzung vun den Akteuren an der Hotellerie am ländleche Raum - besonnesch am ländleche Raum - anescht ënnerstëtzt gëtt, wéi deen am städtesche Raum, well besonnesch do an de leschte Joren eng Partie Hoteller och hir Dieren zougemaach hunn. Mir sinn der Meinung, dass dës Incentive dozou bäidroen kann, dass erëm vill méi Leit Goût kréien, an d'Hotellerie ze investéieren a sech do ze engagéieren.

Mir sinn och frou, dass d'Regierung mat op de Wee gaangen ass, fir der Camprilux an der Chambre de Commerce hire Suerge Rechnung ze droen. Esou kënnt et net zu enger Concurrency déloyale tëschen Privatakteuren aus dem Campingssecteur engersäits an de Gemengen an de Syndicaten oder aner Asblen anerersäits.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Emile Eicher (CSV).** - Den Taux maximal, deen d'Campingsbedreier bei Investissemter kënne kréien, egal ob si privat oder öffentlech sinn, läit elo bei 20% fir si alleguer.

Och de Fait, dass den Tourismusakteuren am Fall vun enger Naturkatastroph séier an hoffentlech onkomplizéiert ka gehollef ginn, fënnt eis ausdrécklech Zoustëmmung.

Ouni elo kënnen op all Projet anzegoen, wéi ech der just e puer eraussträichen, déi sonner Zweifel zu deene bedeitenden touristeschen Attraktiounen an der Zukunft ziele wäerten.

D'Entente touristique de la Moselle wäert sech op hir nei Muséographie am Centre mosellan freeën. Hire President, mäin Noper hei an der Rei, huet mer gesot, hien hätt doranner och ganz vill Zäit investéiert.

Och d'Mise en valeur vun de Schifergrouwen zu Marteleng an zu Aasselbur stellt e groust Potenzial an eng Attraktioun duer.

D'Vergrësserung, d'Modernisatioun an de Reamenagement vun eisem nationale Militärmusee zu Dikrech wäert net nëmme vill Lëtzeburger unzéien, mä sécherlech och e Magnéit fir historesch interesséiert Touriste ginn.

Genausou wéi de Projet „Qualitéitswanderregion Ardenne“, wou mir der wuessender Demande no Naturerlebnisswanderweeër no kommen. Vun dësem Projet profitéiert eng ganz Region. Hien entsprécht och dem Trend vum aktiven Tourismus an eise wonnerschéine Géigenden.

Et fret mech dann awer och, dass den Naturpark Mëllerdall bei sengem Projet, fir en neie Centre d'accueil ze bauen, gehollef kritt. An do maachen ech vläch eng kleng Accolade op: D'Naturparke spillen eng ganz wichteg Roll am Tourismus. Mat villfältigen Initiativen, wéi zum Beispill d'Solarboot um Stau, Themeweëer, Storytelling-Wanderungen, oder och duerch Kooperatiounen mat aneren europäesche Partner si Projekte realiséiert gi wéi „Jardins à suivre“, an haut spillen d'Naturparke méi wéi jee den Innovationsmotor bei neie Projeten am Tourismus.

D'Naturparke sinn doriwwer eraus en Atout bei der Auswiel vu Vakanzdestinationen, well si eng schéin Natur a Landschaft, eng lieweg Kultur an eng authentesch Gastronomie ausmaachen.

Erlaabt mer zum Schluss och nach all deene fläisseg Hänn Merci ze soen, déi am Benevolat e groussen Undeel um Succès vum Tourismus zu Lëtzebuerg gedroen hunn. Well mir awer leider ëmmer manner Benevoller fannen, muss hir Aarbecht nei organiséiert a professionaliséiert ginn. Dës Projet de loi gëtt och heierop Äntwerten.

Dëst gesot, Här President, soen ech allen Nolauschterer Merci heibannen a gi selbstverständlech den Accord vun der CSV-Fraktion.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci dem Här Eicher. Nächste Riedner ass den Här Bauler.

(**Interruptions**)

Oh! Dat si mer net vun lech gewinnt!

► **Plusieurs voix.** - Aah!

► **M. André Bauler (DP).** - Merci, Här President. Et gëtt heiansdo Bedürfnisser am Liewen, déi si méi staark wéi engem sai Verstand.

(**Brouhaha**)

Dir Dammen an Dir Hären, dës Regierung huet sech doduerjer ausgezeechent, dass si, gedriwwe vun engem gudden wirtschaftlechen Umfeld, esou vill wéi scho laang net méi an eist Land investéiert huet. D'DP ass zefridden, dass den Tourismussecteur och vun deenen héijen Investitiounen wäert profitéieren.

Den éischte Fënnfjoresplang am touristeschen Infrastrukturberäich geet op d'Joer 1973 zrëck. Dee leschte Programme quinquennal fir d'Period 2012-2017 hat 45 Milliounen Euro virgesinn. Dat ware fënnf Milliounen manner wéi nach fir de Programm virdrun.

Dofir sinn ech frou, dass mir haut e Gesetzesprojet stëmmen wäerten, dee 60 Milliounen zur Verfügung stellt, fir an den Tourismussecteur zu Lëtzebuerg ze investéieren. Dat sinn dann ëmmerhi 15 Milliounen méi wéi nach viru fënnf Joer an domat eng Erhéijung vun 33%.

Här President, och wa vill Suen an den Tourismussecteur investéiert ginn, esou ass fir d'DP awer immens wichteg, dass dës Suen och do ukommen, wou se gebraucht ginn, a vun deene Leit an Usproch geholl ginn, déi se am néidegsten hunn.

D'DP steet prinzipiell zum Instrument vum Fënnfjoresplang, mä mir hunn an der Vergaangenheet ëmmer dorop opmierksam gemaach, dass et essenziell ass, an deem Plang präzis Schwéierpunkten ze definéieren. An ech muss zouginn, dass dëst Dokument eng ganz Rei vu Prioritéiten festsetzt, déi d'DP scho länger fuerdert an déi eisen Tourismussecteur sécherlech widerbréngen wäerten. Zum Beispill soll an Zukunft méi op d'Qualitéit am Tourismus gesat ginn.

Et ass nämlech och beim Tourismus esou, dass et net nëmmen op d'Quantitéit ukënnt, mä eben och op d'Qualitéit - well a puncto Quantitéit hu mir déi lescht Jore vill erreicht. Jo, dem Tourismussecteur zu Lëtzebuerg geet et an deem Sënn gutt. Dat soe jiddefalls d'lwvurnuechtungszenen, déi 2017 e Rekord vun iwwer dräi Milliounen erreicht hunn. Dat ass e Plus vu 4,3% par rapport zum Joer virdrun. An der Stad an am Süde waren et 6% méi wéi 2016. Fir eis Ardennen an d'Muselregioun konnt e Plus vu 4% verbucht ginn, woubäi d'lwvurnuechtungen am Mëllerdall ëm just 1% geklomme sinn.

Och eis Campingen hatten 2017 mat iwwer enger Millioun lwvurnuechtungen en neie Rekord ze vermellen.

Mëttlerweil mécht d'Tourismusbranche hei zu Lëtzebuerg 6,5% vun eisem PIB aus. Zum Vergleich: Bei der Landwirtschaft leie mer bei engem Prozent. Fir d'Demokratesch Partei ass et dofir essenziell, dass mir den Tourismus als wichtige Deel vun der Diversifizierung vun eiser Économie wouerhuelen an och weider konsequent ënnerstëtzen. Knapp 2.800 Entreprisë mat bal 20.000 Aarbechtsplazen droen nämlech zum Erfolleg vun dëser Branche hei zu Lëtzebuerg bäi.

Ma wéi virdrunner gesot, d'Zuel vun Touristen, déi eist Land besichen, weist eng positiv Tendenz op. Ma elo gëllt et och, fir hinnen eppes ze bidden.

Wat kann een also nach besser maachen? Wou genau gëllt et, a puncto Qualitéit, Verbesserungspotenzialer auszemaachen?

Fir d'DP gëllt et, a folgenden Domänen d'Qualitéit ze verbessern: d'Qualitéit vun eisen Infrastrukturen, d'Qualitéit vun eiser Vermaartung a besonnesch d'Qualitéit vun der Strategie, déi mer eis ginn, fir d'Branche widerzëentwëckelen.

Éischstens, d'Qualitéit vun eisen Infrastrukturen. Et feelt eis wierklech net u Monumenter, Buer-

gen, Schlässer, Muséeën an u Kulturlandschaften. Et ass fir jiddwereen eppes derbäi. Dës Qualitéit kënne mer op jidde Fall bidden.

D'Qualitéit vu villen Hoteller, Jugendherbergen a Camping ass och exzellent, mä als Land wéi Lëtzebuerg, wat e Ruff huet als eent vun de modernsten a räichste Länner vun der Welt, ass d'Erwaardung vun den Touristen natierlech immens héich.

An deem Sënn ginn et nach Domänen, wou Sputt no uewen ass, wou mer nach investéieren müssen, fir en Topservice unzëbitten. Nach viru Kuerzem huet eng Hotelière aus menger Gemeng, déi jo tëschent dem Guttland an dem Éislek situéiert ass, mer voller Houfert hir nei Zëmmerer gewisen. No enger immens gelongener Renovatioun hunn dës daitlech un Attraktivitéit gewonnen a sinn dat ganz Joer iwwer ausgebucht, zu ganz rasonabele Präisser, sief et fir klassesch Touristen oder fir Leit, déi geschäftlech ënnerwee sinn.

D'DP begrësst an deem Kontext, dass an deem Plang besonnesch d'Depensé fir Investitiounen an d'Informatiounstechnologie subventionéiert ginn, an d'Digitalisatioun. An eisen Aen ass dat immens wichteg.

Den deemolegen ONT huet jo gemierkt, wéi hie seng Homepage visitluxembourg.lu moderniséiert huet, wéi d'Zuele vun de Visiteuren aus aller Häre Länner um Site enorm an d'Luucht gaange sinn. Besonnesch d'Tatsaach, dass de Site op aacht Sproochen verfuegbar ass, sprécht eng ganz breet Zuel u Leit un a si bréngt esou eng ganz nei Clientèle an d'Land.

Et ass lech och bestëmmt opgefall, mä ech hunn nach ni - an et ass virdrun och vu mengem Virriedner, dem Här Eicher, gesot ginn - esou vill chineesesch a russesch Touristengruppen hei an der Stad virun der Chamber gesi wéi an deene leschte Joren. D'Zuele weisen jo och, dass grad déi Clientèle déi lescht Joren an d'Luucht gaangen ass. Dofir ass et a mengen Aen och fir all Hebergement wichteg, ob dat elo en Hotel, e Gite oder eng Jugendherberg ass, e professionellen a flotten Internetsite ze hunn.

Hautdesdaags ginn d'Clientèle sech bal nëmmen nach um Internet iwwer hir Vakanzendestinatioun informéieren. A wann een do e flotte Site ka bidden, an enger Sprooch, déi den Tourist och versteet, an dës mat attraktive Fotoen opwäert, da sinn d'Chancë vill méi grouss, dass een dee Client och herno bei sech am Hotel erëmfënnt.

Datselwecht gëllt fir den Internetzuschloss. Haut ass et jo oft esou, dass de Client fir d'Éischt emol nom Wi-Fi-Code vum Hotel freet, éier en iwwerhaupt de Schlëssel vu sengem Zëmmer an de Grapp gedréckt kritt. E gudden Wi-Fi-Zuschloss ass hautdesdaags am Tourismussecteur net méi ewechzedanken, well de Client wëllt och an der Vakanz entweder mat senger Frënn doheem oder, wann e berufflech ënnerwee ass, mat sengem Büro problemlos kommunizéieren kënnen.

An deem Kontext ass et och net verkéiert, säin eegenen Online-Reservierungssystem op sengem Site ze hunn, well wann en Hotel seng Zëmmerer just iwwer bekannt Plattformen wéi Hotels.com, Booking.com, Expedia oder anerer kann ubidden, da verléiert hien e gudden Deel vu senger Marge um Zëmmerpräis. A beim Buchen ass et genausou wéi beim Informéieren: Den Tourist vun haut geet dofir jo net méi, oder net méi vill, an de Reesbüro, mä mécht dat léiwer bequem iwwer sai Computer, sai Laptop.

Här President, en aneren Aspekt, wou ech fannen, dass nach vill ze dinn ass, betrëfft d'Accessibilitéit vun eisen Tourismusinfrastrukturen; dat gëllt souwuel fir eis Sehenswürdegkeete wéi och fir eis lwvurnuechtungsstrukturen. De sougenannten „barrierëfräien“ Tourismus ass nämlech scho laang keen „nice to have“ méi, mä gëtt ëmmer méi zu engem „must have“. An heimadder denken ech net nëmmen u behënnert Leit, mä och u eeler Leit, déi net méi gutt ze Fouss sinn, oder Famillje mat Kannerkutschen, déi och frou sinn, wa si e Lift kënne benotzen an ouni grouss Hindernisser vun A op B kommen.

Do ginn et och nach déi Leit, déi sech vill an hirer Vakanz beweegen wëllen. Eise ländleche Raum, mat virop den Ardennen an dem Mëllerdall oder der Musel, sinn ideal Destinatiounen fir déi sougenannten „Aktivurlauben“, wéi déi Däitsch dat nennen. An deem Beräich ass déi lescht Jore scho vill investéiert ginn, sief et an de Mëllerdalltrail oder an eis Vëlosweeër. Och verschidden Hoteller hu sech deem Typ vun Tourist, deen aktiv wëllt sinn, ugepasst. Leider hunn déi rezent Onwiederer eis do fir eng gewëssen Zäit zrëckgehait, well d'Wandeweëër zerstëiert goufen an erëm müssen nei opgebaut ginn.

Trotzdem ass och hei nach Sputt no uewen. D'Vernetzung vun eise Vëlosweeër ass nach net

ofgeschloss. Wichteg Weeër sinn zwar geplangt, mä d'Ëmsetzung léisst dacks op sech waarden. Eis Vëlolocatiounssystemer missten och besser matenee vernetzt ginn, fir dass e Cyclotourist sai Vëlo kann zum Beispill zu lechternach léien an owes zu Dikrech kann ofginn.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. André Bauler (DP).** - Dozou gehéiert och e Gepäcktransportservice, deen dem Tourist seng Wallis vun engem Hotel an deen nächste bréngt. Et kéint een elo soen, dat wiere just nach Klenggekeeten, mä dat sinn déi Servicer, déi aus enger attraktiver Touristendestinatioun eng Topadress fir ebe Cyclotouriste maachen.

Zweetens, mir brauchen eng kloer Strategie, déi eis erméiglecht, d'Tourismusbranche widerzëentwëckelen. Fir dës Strategie ze definéieren a regelméisseg unzepassen, muss ee sech déi richteg Froe stellen: Wat wëlle mer erreechen? Wou wëlle mer hin? Wat fir eng Zilgrupp viséiere mer a wéi komme mer un dës Zilgrupp? Wéi musse mer eis Offer hiren Erwaardungen, den Erwardungen vun dëser Zilgrupp upassen?

Besonnesch wichteg heibäi ass et, fir ze definéieren, a wat fir enge Beräicher et nach Potenzial ginn, déi net vollstänneg genotzt sinn. D'DP ass der Meenung, dass besonnesch am Beräich vum Kultur-, Gedenk- a Kongresstourismus Spillraum ass.

(**Mme Simone Beissel prend la présidence.**)

Ech denken do och u Start-uppen, déi sech an deem Beräich etabléieren, zum Beispill fir Amerikaner ze féieren, déi op de Spure vun hire Virfahren hei am Land ënnerwee sinn, besonnesch an eisem schéinen Éislek. Och den Ònotourismus op eiser schéiner Musel huet nach Potenzial. Iwwerhaupt sinn d'Investissementen an de ländleche Raum ze begrëssen, well den Tourismus hei nach ëmmer eng grouss Roll spillt.

Dofir sinn zum Beispill déi Investissementer wéi d'Ettelbrécker Jugendherberg, de Centre mossellan oder och nach den Ausbau vun der Heringer Millen ee Plus fir déi respektiv Regioun.

Jo, Lëtzebuerg ass eng ideal Destinatioun fir de Kongresstourismus oder de MICE-Tourismus, wéi d'Rapportrice esou schéi sot, M, I, C, E, wuelgemierkt: Meetings, Incentives, Conventions and Exhibitions, wéi et an der Fachbranche heescht. Mir leien am Zentrum vun Europa an et kann een eis vun iwwerall aus gutt erreechen. D'Distanzen am Land si kleng oder kuerz an eis Infrastrukture si modern.

Et muss een natierlech och derfir suergen, dass et genuch Hotelszëmmerer gëtt, dass genuch Zëmmeren zur Verfügung stinn, wa mir wëllen, dass och grouss Evenementer zu Lëtzebuerg organiséiert kënne ginn.

Ech sinn och der Meenung, dass de MICE-Tourismus net muss exklusiv an der Stad konzentriert sinn. D'Distanze sinn, wéi gesot, kleng. An ech war och dofir frou, dass de Statssekretär an der Kultur d'lescht Woch déi nei Infrastruktur vum Konferenzcenter fir professionell Rentrenten um zweete Stack vum Buerglënster Schluss virgestallt huet.

Wann ee weess, dass de MICE- a Geschäftstourismus elo schonns 63% vum Gesamttourismus hei zu Lëtzebuerg ausmaachen, da muss een dës Opportunitéit notzen, fir eist Land als exzellent Destinatioun vum Kongresstourismus an d'Vitruinn ze stellen. De Plang, fir eng zentral Ulafstall an d'Liewen ze ruffen, wou déi Organisation vu Kongresser oder Seminären all d'Informatiounen kënnen aus enger Hand kréien, déi se brauchen, ass sécherlech de richtege Wee a gëtt vun der DP begrësst.

Eng aner Zort vun Tourismus, déi am Ausland boomt, mä vun deem een hei am Land praktesch näischt héiert, ass den „Agriturismo“, Här President, wéi d'Italiener esou schéi soen, also den Agriturismo, an dat obwuel mir am ländleche Raum awer déi ideal Bedéngungen hunn, fir esou eng Offer unzëbitten.

Ech kéint mer och virstellen, dass een am Éislek en Aussichtsturm baue kéint. Ech hu mer elo soe gelooss, dass am Kader vum Centre écologique oder Parc écologique zu Housen esou en Tuerm wäert vun der Forstverwaltung oder vun der Naturschutzverwaltung gebaut ginn. Et war emol schonn e Stéck op der Foire agricole presentéiert ginn.

De Baumwipfelpfad bei der Saarschleife an den temporäre City Skyliner bei der Gëlle Fra hu jiddefalls gewisen, dass esou Attraktiounen e richtege Touristemagnéit kënne sinn.

Madamm Presidentin, fir d'DP ass et och wichteg, dass mer eis touristesch Offer de Bedierfnesser vun de Gäscht upassen. A fir déi Bedierfnesser ze kennen, muss ee se detektéieren. 2012 gouf fir d'Lescht eng landeswäit Befragung vun den Touriste gemaach. Zanterhier ass vill

geschitt. Eis Infrastrukture sinn der Offer ugepasst ginn a goufe moderniséiert. D'DP mengt, dass et elo erëm un der Zäit ass, d'Touristen nach eng Kéier no hiren Erwaardungen ze befreien. Nëmmen esou kënne mer och mat enger geziilter Strategie dorop reagéieren.

Nieft den Touriste misst een och d'Meenung vun de professionellen Akteure froen, fir hir Uleies, hir Doleancen a Virschléi an dës Strategie kënnen anzëbauen.

Drëttens, mir brauchen eng qualitativ héichwäerteg a professionell Vermaartung. Wa mer d'Bedierfnesser vun den Touriste kennen, dann ass et och méi einfach, déi entsprecheend Vermaartung unzepassen an dorobber opzebauen. Mat der Signature „Luxembourg - let's make it happen“ hu mer elo en eenheetleche Layout, mat deem mer an alle Beräicher fir eist Land Publicitéit kënne maachen.

Fir d'DP ass et och wichteg, dass mer eis Zilmäert definéieren an och regelméisseg adaptéieren an dann d'Promotiounsaktioun dorobber orientéieren.

Fir dass dës Promotiounsaktiounen och de gewünschten Erfolleg hunn, müssen den LFT an d'ORTE gutt zesummeschaffen an hir Kollaboratioun muss an deem Sënn kënnen optiméiert ginn. D'DP wënscht sech och eng weider Professionalisierung vun de regionalen Tourismusämter, fir dass si hiren Aufgabe kënne beschtméiglech nokommen.

Bei der Vermaartung solle mer och déi Trëmp spillen, déi mer hunn. Ech fannen, dass mir verstärkt op unerkannte Labelen, wéi zum Beispill d'Unesco-Weltkulturierwen, d'European Destination of Excellence oder op eisen nationalen Naturpark-Label setze sollen. Mäi Virriedner hat jo och op d'Roll vun den Naturparken, besonnesch am ländleche Raum natierlech, opmierksam gemaach.

D'nächst Woch wäerte mir och e Projet de loi stëmmen, deen d'Hotelschoul zu Dikrech op déi aktuell an déi zukünftige Erausforderungen am Tourismus virbereede wäert. Och dat ass fir d'DP e wichtige Schrëtt vun der Gesamtstrategie fir de Sektuer.

Madamm Presidentin, zum Schluss wëll ech nach e Wuert zu de Subventiounen soen, déi mer mat deem Gesetzesprojet stëmmen wäerten. Am initiale Projet war virgesinn, dass d'Campingen, déi vun engem Gemengesyndikat oder enger Gemeng gefouert ginn, e méi héije Subsid ufroe kéinte wéi Campingen, déi vu private Leit bedriwwe ginn. D'DP ass jiddefalls zefridden, dass mir dës Ongerechtegkeet vis-à-vis vun den dach awer haart schaffende Leit, déi hiert ganz Liewen dem Tourismus verschriwwen hunn, aus der Welt geschaaft hunn.

Eng aner Ongerechtegkeet, déi een och net därerf entstoe loosse, ass d'Opkomme vun ëmmer méi Airbnb-Zëmmeren. Wat am Ufank als eng originell Iddi vun der sougenannter Sharing Economy wouergeholl ginn ass, huet sech haut zu enger grousser Konkurrenz zu den traditionellen Hoteller a Giten entwéckelt. Fir d'DP ass et kloer, dass d'Airbnb-Zëmmerer sech och müssen u Regeln halen an net dierfen eng delayal an onfair Konkurrenz zu eisen aktuellen Hotelsstrukturen oder Hebergementsstrukturen sinn.

Um Enn vu menger Interventioun wëll ech grad ewéi mäi Virriedner d'ailleurs och deene ville Benevolle Merci soen, déi am Tourismussecteur schaffen, sief dat als Guide, als Member vun engem Syndicat d'initiative, den Aktiven aus den Ententes touristiques oder de kulturellen Associatiounen. Ouni si an hir Passioun, hir Leidenschaft, kéinte mer eist Land net esou positiv no bausse verkafen, wéi mer dat momentan maachen.

Dëst gesot, wëll ech der Rapportrice, der Madamm Tess Burton, Merci soe fir hiren ausféierleche mëndlechen a schrëftleche Bericht an natierlech den Accord vu menger Fraktioun ginn.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Mme Simone Beissel, Présidente de séance.** - Merci dem Här Bauler. Als nächsten ageschriwwene Riedner hunn ech den Här Gérard Anzia. Här Anzia, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Gérard Anzia (déi gréng).** - Merci, Madamm Presidentin. Mir hunn ee Plang fir Lëtzebuerg!

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Gérard Anzia (déi gréng).** - Net nëmmen déi Leit op menger rietser Sait, mä hei ass ee Plang, dee steet schwaarz op wäiss um Pabeier. E Plang fir Lëtzebuerg am touristeschen Beräich läit hei vir. E grouse Merci un d'Tess

Burton fir säi kompletten an ausféierleche Rapport.

An ech wëilt mech kuerz entschëllegen, dass ech haut e bëssen touristesch ënnerwee sinn ouni Paltong, well dee läit an där klengster Gemeng aus dem Land op der Bushaltestell. En ass awer schonn erëmfonnt ginn, well do war ech mam Vëlo higefuer.

(Hilarité)

Et war och ze waarm, fir dauernd e Paltong unzehunn, also dat gesot,...

(Interruption)

Neen, da musst Der... Dat ass déi eenzeg Kéier wahrscheinlech, wou mer dat da virkënn; et ass eben ouni Paltong haut.

► **M. André Bauler (DP)**.- Dir hutt e ganz touristesche Look.

► **M. Gérard Anzia (déi gréng)**.- Voilà.

(Hilarité)

► **Mme Simone Beissel, Présidente de séance**.- Sou, Här Anzia, allez!

► **M. Gérard Anzia (déi gréng)**.- Merci, Madamm Presidentin.

(Interruptions)

Dat wier och net esou zur Geltung komm mat Paltong.

(Hilarité)

Also: Mir hunn zu Lëtzebuerg 223 Iwwer-nuechtungsméiglechkeeten, mir hunn 88 Camping, mir hunn 39 Gîte-d'étappen, mir hunn ongeféier 3 Milliounen Iwwernuechtungen, Datum 2016. Mir hunn 1,7% vum PIB, deen direkt erwirtschaft gëtt vun dësem Secteur, mat dem nogelagerte Secteur 5,1%. Et ass also e ganz wichtege Wirtschaftssektor, iwwert dee mer haut hei schwätzen.

Virdrunner ass scho gesot ginn: Et ass eng Entwécklung, déi riseg ass. Vun deem éischte Plan quinquennal 1973, mat ëm déi 150 Milliounen Lëtzebuerger Frang, si mer elo op 2018 beim zéngte Plan quinquennal bei 60 Milliounen Euro ukomm. Wichteg ze soen, an dat ass och an där leschter Period verstärkt opgebaut ginn, an dofir der Statssekretärin Francine Closener e grouse Merci, ass, dass mer eng Struktur do drakuten iwwert den LFT, Luxembourg for Tourism, iwwert d'ORTen, déi jo flächendeckend iwwert d'Land sinn a wou mer duerno dann déi Vermëttlung erofdekliniert hunn op déi lokal Akteuren, sief et Tourist-Infoen, sief et Syndicat-d'initiatives oder aner Akteuren, déi an deem Beräich schaffen.

An, wat ganz wichteg do ass, an do sinn ech frou als President vun enger LEADER-Regioun kënnen ze schwätzen, an zwar vun der LEADER-Regioun Attert-Wark, ass, dass mer eng ganz gutt Zesummenaarbecht hu mat deenen ORTen an dass déi Zesummenaarbecht vun deene Projekte fir d'Entwécklung vum ländleche Raum, zesumme mat deene Projeten, déi den ORT, also d'Gemengen an de Ministère droen, dass déi extrem fruchtbar ass, an zwar dass do Pilotprojete kënnen iwwerholl ginn an duerno och sech hei erëmfannen an de reguläre Projekte vun Akteuren am touristesche Beräich an anere Regiounen. An dat ass jo Sënn an Zweck vu LEADER-Projeten: de ländleche Raum entwéckelen an den ekonomesche Volet net aus den Ae verléieren.

An dofir och e grouse Merci un den Här Luis Soares, deen uewen op der Tribün sëtzt, deen ëmmer erëm en oppent Ouer fir eis hat, wa mer an der Entwécklung vum ORT Gutland zesummeschafft hunn an do zesummen u sech eng Strategie entwéckelt hunn. Dat ass schonn e Bottom-up-Prinzip gewiescht. An do sinn och ganz vill Saachen, déi elo ëmgesat ginn, déi eben net mat den Hoer erbäigezu sinn, mä déi u sech vun den Akteuren um Terrain matgedroe ginn.

Et ass och wichteg, mat allen Akteuren zesummenzeschaffen, an dat aus enger ganz einfacher Ursaach: Mir brauchen en touristesch Konzept, dat eng ganzheetlech Approche huet. Et muss Clienté beworbe ginn, meeschtens am Ausland, oder am Inland. Mir mussen se bei eng Attraktioun bréngen. Duerno mussen mer se restauréieren, mir mussen hinnen eng Iwwernuechtungsméiglechkeet ginn. Mir mussen se awer och beroden a begleet bei hirem Openthalt, well dat mécht d'Qualitéit vun deem Openthalt aus. A mir mussen hinnen och Loscht maachen dorop, wa se hei waren, erëm eng Kéier zrëckzekommen. Also och nach, wa se hei fortreesen, mussen mer mat hinnen a Kontakt bleiwen.

An dofir brauche mer all déi Akteure vum Bewerbe vum Luxembourg for Tourism, déi op Foiren ënnerwee sinn, vun den ORTen, vun den Tourist-Infoen, vun awer och lokalen a regionale Guiden, vun der Restauratioun, vun den Hotelieren, vun de Gemengen an de Syndikater, fir déi ze nennen. Mir brauchen dofir Hardware, an dat ass och e Volet, deen hei finanzéiert gëtt mat dësem Projet de loi, mä mir mussen awer och ganz staark a Software investéieren. A Software, dat wëllt net nëmmen heeschen Digitaliséierung a Buchungsplattformen, dat heescht och ganz kloer a Leit investéieren, well dat mécht u sech den authentesch Volet aus, wa mer Touriste wëllen hei zu Lëtzebuerg halen. Dat ass Begegnung, de Kontakt mat de Leit op der Plaz. An dat sinn déi Souveniren, déi ee mat heem hëlt, ausser lessen an Drénken, wëllt heesche gutt liewen, wat een Openthalt ausmécht. Dat wësst Der alleguerter selwer aus Ärem Erfahrungsschatz.

Déi Ënnerstëtzung, déi am Ufank vun dësem Projet de loi virgesi war, an zwar dee Volet vun de Frais de personnel, déi och sollten en charge geholl ginn, dat ass erausgestrach ginn, wat déi gréng bedauern. Mä mir sinn awer frou, dass iwwert de Budget ordinaire elo wäert déi Ënnerstëtzung kommen, well eiser Meinung no ass dat ee Knackpunkt an deem Ganzen, de Kontakt mam Client an och d'Professionaliséierung vun deene villen Akteuren, déi um Terrain sinn, well do hu mer eng sëllegen, also eng ganz grouss Zuel vun Asblen, déi dat schonn iwwer Joerzëngte maachen. Do ginn ech herno eng Kéier kuerz drop zrëck, fir ee Beispill erauszepicken aus dem Norden.

Bon, wat gëtt elo alles ënnerstëtzt? Als Norddeputéierte mécht mer dat speziell Freed, well ganz dacks gëtt jo geunkt, den Norden, dee géif vergiess ginn. Mä wann ech awer déi Lëscht hei kucken, dann ass den Norden awer emol ganz gutt presentéiert, an och de President vum Syvicol an de President vum Naturpark Our ass mat mir enger Meinung, dass dat esou ass.

Dat geet hei iwwer Dikrech, de Militärmusée, dat geet iwwer Esch/Sauer, wat mer alleguerter kennen, eisen Drénkwaasserreservoir, awer och eng Plaz, wou een touristesch ganz flott kann ënnerwee sinn, ze Fous, mam Mountainbike oder eben dass een do schwamme geet.

Zu Ettelbréck am Zesummenhang mat där neier Gare, déi do gebaut gëtt, gëtt och eng Auberge de jeunesse dohinner gebaut. Mir hunn zu Rammerech, ma dat ass eppes, wat mer ganz speziell um Häerz läit, dat sinn déi Marteler Leekollen.

Ganz witzeg, virun iwwer 20 Joer, do hunn ech emol eng Kéier dohinner ee Buggy gespent. Dat ass elo kee Caddy, dat ass och näischt, fir Kanner hin- an hierzeféieren, mä dat ass eppes, fir hannert déi Zuchmaschinn do ze setzen, fir u sech déi Leeën, fir déi Matière première do erauszehuelen aus dem Stollen. Dat war virun iwwer 20 Joer, wou dat ugaangen ass, wou Frënn vun der Lee sech zesumme fonnt hunn an enger Asbl an dat an Eierenamtlechkeet do schlussendlech opgebaut hunn.

An net méi spëit wéi d'lescht Woch war ech extrem frou ze liesen, dass de Kulturministère, wëllt heesche Sites et monuments sech där Saach elo endlech unhuelen a mat engem Budget vu 7 Milliounen Euro higin an dat à la juste valeur a Stand setzen, sech deem Site unhuelen, deen extrem grouss Potenzial huet bei eis am Réidener Kanton op der Grenz zum Eislek.

Et ass e Bijou aus dem Kanton Réiden, e Réidiament. An ech si ganz frou, dass deen elo wäert fonkelen, well en elo nach eng Kéier nei geschlaff gëtt, well da kënnst och eng Mise en valeur. An ech hat d'Chance, ebe virun 20 Joer, wéi d'Kathedrale schonn ausgepompelt waren, kënnen do eranzegoen. An dat ass méi wéi impressionnant an dat wäert ganz sécherlech eng Attraktioun ginn, déi hiresgläiche wäert sichen.

► **Mme Simone Beissel, Présidente de séance**.- Här Anzia, erlaabt Der dat? D'Madamm Modert wëllt lech eng Fro stellen?

► **M. Gérard Anzia (déi gréng)**.- Jo, ganz gär.

► **Mme Octavie Modert (CSV)**.- Merci, Här Anzia. Jo, effektiv Sites et monuments hunn dee Projet scho méi laang entdeckt a mir hu schonn, mengen ech, 2010 an éischter, déi éischt Haiser do restauréiert gehat fir zwou Milliounen an duerno e Plang opgestallt. Ech ginn dovunner aus, dass d'Madamm Statssekretär duerno och eppes méi do dozou wäert soen, och iwwert d'Kathedral. Do ware scho méi laang Aarbechten amgaangen domadder, och wann et laang gedauert huet, bis se konnten ugoen, dat ass och richtig.

► **Mme Simone Beissel, Présidente de séance**.- Okay, Merci. Här Anzia!

► **M. Gérard Anzia (déi gréng)**.- Voilà. Dat gesot, ass nach ganz vill Aarbecht do noutwen-

deg, well wann Der op deenen Hektaren Areal emol eng Kéier waart, an ech war scho ganz dacks do, da wësst Der, dass do e risegt Potenzial ass, grad fir Slow Tourism, authentesch Tourismus, wou mer Leit kënnen iwwerraschen, wou mer Leit kënnen eppes ubidden, wat sengesgläiche sicht. An dofir sinn ech dann extrem houfreg, dass do zousätzlech Gelder kommen op dee Site vu Maartel op der belscher Grenz.

Et ass och ee Projet, dee ganz no bei mir da läit am Réidener Kanton, wou d'Schwemm an d'Rei gesat gëtt, wou do eng Rutsch derbäikënn, wéi awer och an deem leschte Plan quinquennal u sech Hebergementer, déi regional gespeist si ginn, iwwert de Syndicat vum Réidener Kanton scho subventionéiert ginn, mat Logements insolites, mat „MushRooms“-Holzkonstruktiounen. Do geschitt also ganz vill an do ass nach ganz vill noutwendeg ze maachen.

Zu Elwen och d'Schwemm. Veianen, dat ass jo déi éischt Seelbunn aus dem Land, déi soll erëm eng Kéier a Stand gesat ginn. Déi zweet, déi hu mer jo hei an der Stad stoe beim Arrêt Pafendall-Kierchberg. Do war awer och den Norden erëm eng Kéier vir, och mat enger anerer Capacité de transport.

Dat gesot, zu Wolz fanne mer natierlech och erëm eng Kéier Moderniséierungsmoossnamen, wou och e Skate-Park da wäert entstoen, natierlech Kloterparken.

Wat awer ganz kloer ass, an herno kommen ech nach eng Kéier drop zrëck: Et feelen eng ganz Partie Infrastrukturen, déi banne sinn. Wann d'Witterung net matspillt, da feelen eis déi Indoor-Méiglechkeeten, fir d'Touristen deelweis hei ze halen. An dat wäert sécherlech ee Volet sinn, wou ee muss nach eng Kéier usetzen. Aus dem ganze Land fuere Leit deelweis elo op Contern an eng Zone d'activités, wou eben esou Méiglechkeete geschafe si ginn, wat speziell ass, wou Leit eben dann onofhängeg vun der Witterung kënnen Trampolin springen, fir se dann awer net mam Numm ze nennen, mä wou een awer einfach seet: Et si Moossnamen, wou ee grouse Besoin do ass, wou een och Leit fënn, déi dann dohinner fueren. An do mussen mer eis där Saach och e bësselche stellen.

Wëntger an esou weider, Veianen, ech wëll se elo net alleguerter eenzel opzielen, dat géif e bëssen ze wäit goen.

Et ass och wichteg, dass an dësem Projet de loi déi Infrastrukturen, déi schonn do sinn an déi duerch Naturgewalten deelweis zerstéiert ginn - ech denken u déi Betriber am Mëllerdall respektiv déi Infrastrukturen, déi do sinn -, och kënnen heiriwwer nach eng Kéier ënnert d'Äerm gegraff kréien, fir dass u sech den Tourist déi beschtméiglech Infrastruktur virfënn. Zemoos wann ee weess, dass mer e Qualitétslabel hunn am Mëllerdall op eisen Trailen, da gëllt et natierlech, den Tourist dozuehalen, an dat ass jo och geschitt mat Asaz vu vill Schwess an Energie elo zent nach, fir déi Infrastruktur erëm an d'Rei ze setzen.

Mä net ëmmer ass dat esou einfach, esou Projeten ëmzesetzen. Dofir maachen ech e klengen Ausflug op Wäiswampech. Ech mengen, et ass eng Saach d'actualité, dofir huelen ech mech där Saach un. Et huet och mat touristeschen Infrastrukturen ze dinn an et huet genau mat dësem Projet de loi ze dinn, och mat engem Plang, deen een huet: Wéi wëll ech touristesch Attraktiounen entwéckelen? Dat ass de Projet vum Groupe Lamy. An dee suert jo fir vill Schlagzeilen. Dofir e puer Iwwerleeunge vun deene Gréngen zu dësem touristesche Projet.

Éischstens, majo, et feelen touristesch Infrastrukturen am Norde vu Lëtzebuerg. An, jo, et feelen och Haiser, wou ee ka méi grouss Gruppen a Leit empfänken. An, jo, et feelen och, hat ech scho gesot, Indoor-Attraktiounen, wou een onofhängeg vun de Wiederkonditiounen Touristen, awer och Leit vu baussen, vun hei, Gruppen a Famillje kann empfänken an deenen eng Alternativ bidden. An, jo, et feelen och, dat hat de Kolleg Virriedner gesot, Infrastrukturen am Konferenztourismus, am MICE-Tourismus, déi och am Norde roueg kënnen ugesidelt sinn.

An dofir si mir der Meinung, dass e Projet wéi zu Wäiswampech schonn eng ganz Partie Opportunitéiten huet, fir fir esou Besoinen u sech Léisungen unzibidden. Mir sinn awer och der Meinung, dass et eng ganz Partie Punkte gëtt an esou engem Projet, déi nach am Detail mussen emol verdéift ginn.

(M. Mars Di Bartolomeo reprend la présidence.)

Well mer sinn awer, menger Meinung no, emol an engem éischte Jet, an engem Avant-projet. An zemoos, well de Ministère jo och mat subventionéiert, schéngt et eis ganz normal, dass een eng Partie Kritäre beuecht.

Do gëtt et emol eng Kéier den Impakt op d'Ëmwelt. Den Eko-Label, dat ass eng ganz einfach Saach, wou ee seet, wou ech mengen, dass dat sécherlech do muss agehale ginn. De Bed & Bike-Label, eng Saach, wou ee seet, Mobilité douce ënnerstëtzen, iwwerhaupt deen Tourismus mat hëllefen opbauen, ass ee Kritär, dee mir ganz normal schéngt an esou ee Projet eranzebréngen.

Dann eppes: den EureWelcome-Label. Dat ass u sech déi Iddi vun dem barrierefräien Tourismus, vum „Tourism for all“. „For all“, dat heescht net just fir Leit mat enger Behënnung an net nëmme just fir Leit, déi Aschränkungen hunn an der Mobilitéit, mä och fir Leit, déi vläicht, wann et Leit mat engem Handicap sinn, vun einfacher Sprouch, vun u sech Signalisation, vun aneren Orientierungskonzepter. Dat ass den „Tourism for all“, dat ass den EureWelcome-Label.

Dat ass eng Saach, wou ech soen: Wa Projekte vum Stat mat ënnerstëtzt ginn, da mengen ech, dass et hautdesdaags misst ganz normal sinn, dass ee sech un deene Kritären orientéiert, well dat ass eng Opportunitéit, déi, mengen ech, misst do kloer ergaff ginn.

A vu dass mer hei am Naturpark Our jo sinn, schéngt et mer och ganz normal, dass een op e puer aner Punkte misst oppassen: natierlech op d'Integratioun an d'Landschaft an natierlech och op den ekologeschen Impakt vun esou Projeten, vun deene Konstruktiounen, vun awer och engem Energie- a vun engem Waasserverbrauchskonzept.

A mir schéngt et och ganz normal an engem Naturpark, dass ee muss kucken, dass een och eng gemeinsam Notzung vun deem Séi kritt, vun allen Akteuren, vun alle Leit aus der Gemeng, aus der Regioun, vun de Gäschter, déi aus dem touristesche Komplex kommen, an dass och en Zougang zu dësem Séi muss méiglech sinn.

A mir schéngt et och ganz normal an engem Naturpark Our, dass d'Notzung vun de regionale Produkter eng Saach ass, déi an esou ee Konzept misst erafléissen, vu Liewensmëttel, déi an der Regioun produzéiert ginn, dass d'Zesummenaarbecht mat der Regioun muss geschéien a fir d'Regioun, an dat natierlech och mat dem Office régional de tourisme oder dem ORTAL, mat dem Naturpark a mat dem Luxembourg for Tourism, déi sécherlech wäerten och ee Volet am Iwwerbau spille fir d'Bewerbung vun esou Infrastrukturen.

Dat gesot, sinn ech iwwerzeegt, dass mer zu Lëtzebuerg e risegt Potenzial hu fir nohaltegen Tourismus an dass mer eis do all Moyene solle ginn, fir deem Potenzial u sech hei gerecht ze ginn.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren. Ech ginn den Accord vun der grénger Fraktioun.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président**.- Merci. Dann huet d'Wuert den Här Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR)**.- Här President, villmools Merci. Dir Dammen an Dir Hären, d'ADR ënnerstëtzt dëst, net nëmmen, well d'Madamm Burton eis de Projet esou kompetent erkläert huet, mä einfach, well mer der Meinung sinn, dass den Tourismus zu Lëtzebuerg e ganz wichtege Sektor ass an engem schéine Land mat engem grouse Potenzial. A mir wäerte sécher och eist dozou bäidroen, fir den Tourismus zu Lëtzebuerg weiderzëntwéckelen.

Et sinn och vill positiv Aspekter hei dran. Mä mir mussen awer soen, wann dee grénge Virriedner gesot huet, den Här Anzia, et wär e Plang do fir Lëtzebuerg, da muss ech awer soen: Wou ass dann dee Plang vun dëser Regierung fir den Tourismus?!

Well, wann een dat liest, wat an deem Projet hei steet, dann ass dat eigentlech e Sammel-surium vun eenzelne Moossnamen, wou een awer e bësse Problemer huet, de roude Fuedem ze fannen. Et ass e bëssen de Plang fir Lëtzebuerg: „Mir een, Dir een an dem Pier een.“ Ech mengen, dass et éischer, wat et ass, fir d'DP vläicht dat Ganz op Lëtzebuergesch.

Mä et ass awer net e roude Fuedem dran, kee Konzept: Wéi gëtt den Tourismus entwéckelt? Et ass eng zweet verpasste Chance an dëser Regierung, dass mer hei - wéi huet dat op modern geheescht? - en Nation Branding sollte maachen, wou e ganz trauregt Resultat dovun do ass!

Viru Joren ass spekuléiert ginn, wéi déi Iddi lancéiert gouf: „Wat maache mer? Fanne mer e Produit, e Lëtzebuerger Schwäizer Täschmieser, esou eppes Äänlech, iergendeppes, fir d'Land ze profiléieren? A wat ass schlussendlech erauskomm? E fuerwegen X an e Slogan, deen a senger Banalitéit bal net ze iwwerbid-den ass, well all Land sech e bëssen als dynamesch wëllt duerstellen: „Luxembourg - let's

make it happen“! Mir kënnen och soen: „Ger-many - let’s make it happen“, „Liechtenstein - let’s make it happen“, eng Banalitéit, déi iwwerhaupt kee Wiedererkennungswäert fir Lëtzebuerg bréngt, keng Valeur ajoutée.

Deen Nation Branding, ech wëll et hei kloer soen, dat war eng Beschäftigungsmoosnam fir d’Madamm Statssekretärin an enger Regierung, déi vill ze grouss ass. An dofir huet missen och esou eppes do entwéckelt ginn.

(Brouhaha général)

Zwou verpasste Chancen: kee kloert Konzept fir d’Entwécklung vum Tourismus an den Nation Branding, deen einfach am Sand verlaf ass an an enger Politik vun der Verdeelung vu Sub-side sech resuméiert.

Et sinn, fir dat och kloer ze soen, bei eis an der ADR dräi Grondprinzipien am Tourismus, ier ech vläicht op eis Virstellung aginn, wéi mir eis dat géife virstellen.

Dat Éischt ass, datt mer wëllen de Privatsecteur net diskriminéiere par rapport zum éffentleche Sektour, och net an der Subsidepolitik, well et ass dach dacks duerch d’Privatinitiativ, wou iwwerhaupt touristesch Projeten hei am Land entstinn. Dat wor esou am Fonds-de-Gras, op anere Plazen, de Musée des mines ass esou entstanen an och vill aner Projeten, wou eigentlech d’Privatinitiativ, den Devouement vu Veräiner oder vun eenzelne Persounen dozou geféiert huet, fir iwwerhaupt den touristesche Patrimoine hei am Land ze entwéckelen. Dat soll honoréiert ginn an d’Privatinitiativ soll e vollwäertege Partner sinn an dat soll sech och finanziell erëmispigelen.

Zweete Grondprinzip ass d’Barrierefräiheet. Selbstverständlech muss och den Tourismus accessibel si fir Mënsche mat enger Behënnung.

An dat Drëtt ass, mir hätte gär eng kanner- a familjefrëndlech Tourismuspolitik. Dat geet ganz wäit, selbstverständlech iwwerdaachte Spillplazen, mä och Restauratioun, iwwerall familjefrëndlech. Et ass schued, datt op engem Daach vun engem Festungsmusée nach näischt esou ass. Do wär eng schéi Plaz derfir. Dat misst och ënnerstëtzt ginn. A Fräizäitparken zu Lëtzebuerg, dat dierft och eng kéier ugeduecht ginn.

D’ADR huet e Konzept fir den Tourismus. An zwar géife mer vum Konzept ausgoen an dann deen deklinéiere fir déi eenzel Projeten, an net, wéi gesot, e Sammelsurium vun Iddien an e Gesetz zesummefaassen, ouni datt iwwerluecht gëtt: Ass dat dann do wierklech kohärent? Kann dat eist Land no vir bréngen?

An en éischen Aspect vun eisem Konzept ass, datt d’Lëtzebuerger Identitéit soll doranner och betount ginn. Wann een hei a verschidden Hoteller erageet an eisem Land, da weess ee vum Dekor hier, vum Accueil hier net, a wéi engem Land een ass. Ginn ech awer am Ausland an en Hotel, da fannen ech do, datt deen nationalen, regionale Charakter betount gëtt, fir d’Attraktivitéit vun der Infrastruktur ervirzepräichen.

(Brouhaha général)

Et fillt ee sech wellkomm an enger bestëmmter Regioun. Hei am Land, hei am Land sinn d’Hoteller esou dekoréiert, datt se gradesou gutt kéinten zu Venedeg sinn oder op enger anerer Plaz.

(Brouhaha général)

Genausou wéi dat Falscht um Findel oder op der Gare ass. Wann een hei ukënnt um Findel oder op der Gare, da gesäit ee Reklamme fir Banken. Et ass jo awer net dat Bild, wat mer wëllen no bausse vermëttelen. Mir wëlle Biller vu Lëtzebuerg vermëttelen als Touristestand- uert, als e Land, wat méi ass wéi eng reng merkantilistisch Entreprise, esou wéi d’LSAP se awer heiansdo gesäit.

► Plusieurs voix.- Ooh!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Tourismusbüroen, Tourismusbüroe sollen do sinn, wou d’Leit an d’Land kommen, eben op der Gare an um Findel.

An en zweete Prinzip ass, datt mer eise Lëtzebuerger Patrimoine wëlle fleegen. Ech weess: Äre Kulturentwécklungsplang consideréiert dat als nationalistesch. Abee, mir net!

Mir soen: Eise materiellen an immateriellen Ierwen, dat soll erhalen bleiwen, och d’Sprangprozeessioun. D’nächst Woch diskutéiere mer driwwer. An da gesi mer jo, wat Är Astellung zum Tourismus ass, zum immaterielle Kulturierwe vun der Unesco, wann Der de Kanner d’Méiglechkeet net méi gitt, dorunner deelzehuelen.

Wou ass dann Är Logik an Är Kohärenz?

(Brouhaha général)

Wou ass dat dann, wann Der deen immaterielle Patrimoine vu Lëtzebuerg op d’Spill setzt, awer

hei an der Tourismusdiskussioun esou maacht, als géift Der en eescht huelen?

(Interruption)

Da gëtt et ganz vill Plazen am Land, déi ni valoriséiert goufen, déi awer international remarkabel sinn. Dat sinn d’Geheimtippen. Eng Regierung, déi déi wierklech Statsgeheimnisser vum Land an enger Transparenzpolitik grousszügeg verëffentlecht, déi mécht awer eng Geheimpolitik bei wonnerbaren touristesche Sitten.

Wie kennt den Tëtzelberg am Ausland, wie kennt Ricciacus als wonnerbar archäologesch Sitten? Et gëtt ni publizéiert. Ech si frou, datt ech eenzel Stëmme bei der DP hunn, déi dat och esou gesinn.

Et brauch, wann een d’Gesamtkonzept vun engem Tourismus gesäit,...

(Interruption)

...dann dierf een net nëmmen a Steng investéieren. Et muss ee vun Ufank un och denken: Wat ass dann d’Zukunft vun esou engem Pro-jet? Wéi kann ech e fëllen, mat Liewe fëllen, mat interessante Saache fëllen? Hunn ech Guiden, déi dat maachen? Wéi kann ech en herno valoriséieren?

En negativt Beispill vun touristescher Entwécklung ass a bleift de Pei-Musée. Mir hunn e wonnerbart Gebai dosto, awer et gëtt kaum genotzt. Mat aller Schéinheet vun den Zuelen, déi ëmmer erëm an d’Landschaft gesat ginn, déi Schouklasse, déi derduerchgeschleist ginn...

► **Mme Octavie Modert** (CSV).- Dat ass de Musée mat de meeschten Entréeën a ganz Lëtzebuerg!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- ...de Pei-Musée gëtt net besicht. Et ass einfach vum Touristeschen hier e Feelinvestissement.

► **Mme Octavie Modert** (CSV).- Dat ass falsch, Här Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- An e soll valoriséiert ginn.

► **M. Georges Engel** (LSAP).- Waart Dir da schonn do?

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- D’Vermaartung ass natierlech och en Aspekt.

(Brouhaha et hilarité)

Här President, ech mengen, et wëllt een eng Fro stellen.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Ah ben, et huet een eng Fro gestallt, ob Dir schonn...

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Da gëtt dat jo net op meng Zäit ugerechent?

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Neen, neen, Dir kritt vu mir all Zäit, fir drop ze äntworten.

► **Une voix**.- Wann et en Neen ass, dann huet de Musée muer eng Entrée méi.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Den Här Engel hat lech gefrot, ob Dir schonn do waart. Wann Dir dat net sollt héieren hunn, da kennt Dir elo drop äntworten.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Fir déi Leit dobaussen, ob ech schonn am Pei-Musée war, an ech wëll dem Här Engel äntwerten: Ech war scho ganz dacks am Pei-Musée!

► Plusieurs voix.- Aah!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- An dat, wat ech do gesinn hunn - an dat, wat ech do gesinn hunn -, dat hätt mech ganz seelen inspiréiert, fir auslännesch Gäscht mat dohinner ze huelen.

► Plusieurs voix.- Ooh!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Sou, Kolleegen, elo huet just nach den Här Kartheiser d’Wuert.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Merci. Well net nëmmen,...

► **Une voix**.- E soll net dovu schwätzen, wann en näischt kennt.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- ...datt ech hei am Pei-Musée war, mä och a ville Muséeën am Ausland, déi modern Konscht solle weisen, a wou ech muss...

► Une voix.- All Respekt!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- ...jo, wou ech muss feststellen, datt mer hei awer wäit hannendru sinn a wou ee sech wierklech vill Froen iwwerhaupt muss stellen iwwert d’Orientatioun vun engem Musée, deen „Musée d’art moderne“ heescht, awer deen nëmmen en „Musée d’art contemporain“ wëllt sinn. An do ass schonn e Grondproblem a senger Ausleeung. Hätte mer gär en „Musée d’art moderne“, wéi den Numm et seet a wat och den urspréngleche Gedanke war? Da musse mer

awer eng aner Konscht weisen an aner Sammlungen uleeën, am-plaz en „Musée d’art contemporain“, deen et an der Praxis ass.

Dat ass eng aner Diskussioun. Mä mir kënnen gär eng kéier doriwwer schwätzen.

► **Mme Octavie Modert** (CSV).- Wëllt Der d’Konscht am Ausland kafe goen, fir esou ee kënnen ze maachen, jo?

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Op jidde Fall hu mer e ganz schéint Gebai, wat a mengen Aen net gutt genotzt gëtt.

Ech kommen dann zrëck zu menger Ried, Här President; wéinst der Zäit wëll ech dat awer der Éierlechkeet hallwer umelden.

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- Wéi dacks war den Här Engel da schonn am Pei-Musée?

► **M. Georges Engel** (LSAP).- Op d’mannst esou oft wéi den Här Kartheiser.

(Hilarité)

► **Une voix**.- Et waren ëmmer vill Leit do.

(Brouhaha et hilarité)

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Gutt. Also, ech mengen...

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Also, ech wëll lech just soen,...

► **M. André Bauler** (DP).- Wou bleift hei deen néidege Seriö?

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- ...Dir Dammen an Hären, mir gi vun dobausse beobacht. An duerfir, loosst wann ech gelift erëm dem Här Kartheiser d’Wuert!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Voilà.

(Interruption)

Merci, Här President. Et ass e seriöe Sujet an ech wëll en och seriö behandelen. D’professionell Vermaartung, „unique selling proposition“. Wann ech kucken, erëm eng kéier am Verglach mam Ausland, an och mat kleng Länner, ech war zum Beispill viru Kuerzem zu Liechtenstein, Här Engel, an och do e flotte Musée kucken, dee se hunn, jo.

► Une voix.- Aah!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Déi maachen eng exzellent Vermaartung vun engem ganz kleng Land. Mir kéinte vun hinne ganz vill léieren. Mir kéinten hei zu Lëtzebuerg eis emol Froe stellen iwwer anstänneg Prospekter vu Lëtzebuerg am Ausland an op nationalem Niveau.

Mir hunn heiansdo auslännesch Guiden, déi fir kuerz Zäit erschéngen an dann erëm vum Maart verschwannen. Mir sollten eis wierklech Méi ginn, datt mer do eng gutt Dokumentatioun iwwer Lëtzebuerg hunn...

► Une voix.- Ooh!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- ...an net nëmmen op deenen dräi leschte Säite vun engem Guide iwwert d’Belsch, mä dat wierklech favoriséieren, datt mer eng eegestänneg Lëtzebuerger Touristepromotioun am Ausland hunn.

(Brouhaha)

Den Tourismus soll vernetzt geduecht gi mat der Kultur vu Festivalen.

(Interruption par M. Alex Bodry)

Här President, ech mengen, den Här Bodry wëllt eng Fro stellen.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Neen, ech mengen net, dass den Här Bodry eng Fro wëllt stellen.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Da féiert e Selbstgesprécher!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Neen, en huet just eng Zwëschebemierkung gemaach.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Déi hunn ech awer net héieren. Vläch kann en déi widerhuelen.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Ech kann lech déi vläch widerhuelen, well ech hunn och ganz gutt opgepasst.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Da sot mer déi!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Wat lech a Liechtenstein a Saache Kultur opgefall ass.

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- Liechtensteiner Kultur, déi begéint een anscheinend op Schratt an Tratt.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Dat hunn ech net gesot, Här Bodry.

(Brouhaha et hilarité)

► **Une voix**.- Lächerlech!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Ech hu gesot, ech war zu Liechtenstein an engem Musée, e grouse Musée...

(Brouhaha)

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Sou, wann ech gelift!

(Coups de cloche de la présidence)

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Do war eng Ausstellung, déi awer elo näischt mat Liechtenstein ze dinn hat.

► **Plusieurs voix**.- Aah!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Mä hei gëtt et och Ausstellungen, déi näischt mat Lëtzebuerg ze dinn hunn.

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- Dat fannt Der awer net gutt!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Mä wat ech wollt soen, ass, datt se ënnenan e grousst Geschäft hunn. An an deem Geschäft gouf et eng ganz Rei vun diversen Artikele fir d’Promotioun vu Liechtenstein.

(Brouhaha)

A wat ech wollt soen, ass, datt mer eis kënnen inspiréieren an anere kleng Länner, wéi déi et fäerdegbréngen, hiert Land awer esou ze vermaarten. Dat war de Sënn vun deem, wat ech gesot hunn.

(Brouhaha)

Sou! Den Tourismus muss vernetzt geduecht gi mat Kultur - an do hu mer de Problem vun de Festivalen zu Lëtzebuerg, wou mer an der Kulturpolitik et ni fäerdegbruecht hunn, eng kloer Politik, wat eis national Festivalen hei am Land ugeet, ze entwéckelen -, mam Sport natierlech, awer och mat der Politik. Déi Tatsaach, datt mer europäesch Institutiounen hei hunn, kéint eis och inspiréieren, dat touristesch auszewäerten. Akademesch musse mer iwwerleeën, wéi d’Universitéit kann dobäi matwierken, an natierlech d’Natur mat Wander- a Vélotourismus.

Den Tourismus ass och ofhängeg vun eisen internationale Verkéiersverbindungen. Do wär et interessant, fir eben déi Projeten, déi vun der Regierung a leschter Zäit diskutéiert goufen, och wat d’Fluchverbindungen ugeet, ze wëssen. China ass ernimmt ginn, Moskau hat den Här Schneider gesot. Wéi ass et mat deene méigleche Verbindungen?

Awer mir musse kucken, datt hei och Problemer bestinn, reng lokal. D’Taxiproblematik ass nach ëmmer net zefriddestellend geléist. Wat de Fluchhafen ugeet, dat muss een endlech upaken. A wann een nei international Fluchverbindung wëllt hunn, da muss ee selbstverständlech och higoen an dee ganze Volet vun der Visa-Politik matbedenken, well dat eent oder dat anert geet net.

E leschte Punkt: Ausbildung a Qualitéit am Tourismussektor mussen héichgehale ginn, genau wéi d’Digitaliséierung un dee leschten technische Stand. Den Tourismus ass fir eis eng ekonomesch Noutwendegkeet, Selbstverständlechkeet. En ass och en Ausdrock vun engem ganz positiven Patriotismus. Mir sinn houfreg op eist Land. Mir freeën eis drop, auslännesche Gäscht eist Land ze weisen a se esou gutt wéi méiglech hei ze empfänken.

Ech soen lech Merci.

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- Ganz gutt!

(Hilarité)

► **Une voix**.- Petite voix!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- D’Wuert huet elo den Här Baum.

► **M. Marc Baum** (déi Lénk).- Merci, Här President. Ech weess net, ob et um Thema vun der Debatt läit, mä ech si mer elo wäit Deeler vun deene leschten zéng Minutte virkomm wéi op der Päschtcroisière.

(Hilarité)

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Waart Dir da schonn do? Här Baum, waart Dir da schonn do?

► **M. Marc Baum** (déi Lénk).- Esou oft wéi den Här Kartheiser am Mudam.

(Hilarité)

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Ech rechnen lech et och net un d’Zäit un, wann Dir äntwert.

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- En ass mat der Päschtcroisière eréischt spéit an der Nuecht ukomm.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Neen, mä waart Dir da schonn do?

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Ma ech hu geäntwert: Esou oft wéi den Här Kartheiser am Mudam.

(*Hilarité générale*)

► **Une voix**.- Wat soll e soen?

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Här President, dëst Gesetz regelt jo an éischter Linn de Finanzement vum zéngte Fënnefjoresplang am Tourismus, also vun 2018 bis 2022. Et ass e Plang, deen eiser Meenung no net schrecklech innovativ ass, mä dee virun allem op Kontinuitéit setzt.

► **Plusieurs voix**.- Aah!

► **M. Alex Bodry** (*LSAP*).- Dat ass gutt!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Wann een d'Enveloppe kuckt vun deene 60 Milliounen, a verschidde Virriedner hu jo scho gesot, datt dat awer eng beträchtlech Steigerung wier par rapport zu deem Fënnefjoresplang vu virdrun, da muss een dat awer zumindest esou wäit relativéieren, datt een dat awer och am Rapport muss kucken zu de Steigerunge vum PIB, woubäi et da sécherlech nach ëmmer eng Augmentatioun ass, mä déi dann awer net méi esou wahnsinneg grouss ausfällt.

Am Exposé des motifs gëtt erkläert, datt den Tourismus direkt an indirekt ronn 5% zum PIB bäidréit, an et ass allgemeng akzeptéiert, datt do nach vill Sputt no uewen ass. An deem Kontext kann een also vläicht héchstens bedauern, datt déi Enveloppe net méi héich ausgefall ass.

Mir bedauern e bëssen, datt net méi eng kloer Prioritéitsetzung am Gesetz enthalen ass. Et si verschidden Elementer dran, notament wat den digitale Beräich ubelaangt, mä et gëtt net kloer ersichtlech, wou dann d'Rees insgesamt soll higoen. Datselwecht gëllt och fir de strategesche Kader „Tourismus 2022“. Do si vill eenzel Saachen dran, déi ganz gutt sinn, mä eng kloer Gesamtorientatioun ass aus deem Dokument net richtig ersichtlech.

Et probéiert een, e bëssen op allen Tableaux ze spillen, wat dann an der Praxis awer dacks zu Inkohärenze féiere kann. Esou kann een zum Beispill an dëser Strategie liesen, datt den Tourismus soll an eng Optik vu Qualitéit an Nohaltegkeet gesat gi mat enger Démarche éco-responsable, wou déi lokal Economie valoriséiert gëtt a wou d'Bewunner ronderëm d'Tourismusprojete federéiert ginn. Domat si mir natierlech ganz averstanen, well mer mengen, datt dat déi richteg Approche ass.

Mä mir hunn awer och den Androck, wéi wa bei verschiddene Projeten - an een ass virdrun och erwänt gi vum Här Anzia, näamlech dee vu Wäisswampech, dee jo aktuell an der Diskussioun ass an deen och vum Tourismusministère ënnerstëtzt gëtt - dat op jidde Fall net esou de Fall ass. Wann do sollen op 20 Hektar ënner anerem 100 Vakanzenhäuser an Hotelle mat 70 Zëmmeren, Restauranten an e Fun-Park hi komme fir insgesamt 50 Milliounen Euro, an dat an enger ekologescher relativ wäertvoller Géigend, da schreift sech dës Projet an eisen Aen op jidde Fall net direkt an eng Démarche éco-responsable an.

An d'Diskussiounen hu jo och gewisen, datt en net onbedéngt d'Awunner beienee federéiert, mä wat éischter iwwreg bleift, dat ass de wahrscheinlech ze erwaardende Benefiss vun enger grousser belscher Boite. Dat ass fir eis e Beispill, wéi mir mengen, vu Feele vun enger eenheetlecher, cibléierter Strategie.

Mir gesinn awer och, datt et net eleng d'Aufgab vun der Direktioun fir Tourismus am Wirtschaftsministère ka sinn, fir d'Entwécklung vun deem Secteur virunzedreiwen. Wa mer wirklech wellen den Tourismus zu engem méi staarke Pilier vun eiser Economie maachen an tatsächlech op de Wee wëlle goe vun engem duussen an nohaltegen Tourismus, wat mir ausdrécklech géife begréissen, da brauche mer méi eng staark politesch Visioun dozou um Niveau vun der ganzer Regierung.

Här President, ech wëll mech awer dann op en anere bestëmmte Sujet a menger Interventioun hei konzentréieren, dee mir besonnesch um Härz läit, an dat ass déi ganz Diskussioun ronderëm d'Perspektiv Kulturhaaptstad Esch 2022. De Sënn an Zweck vun deem Projet ass jo sécherlech net, fir an éischter Linn Touristen unzezéien, mä et ass awer ganz kloer, datt do en Zesammenhang besteet.

Esch 2022 huet als Zil, en transformatoresche Prozess an d'Wee ze leede fir déi gesamte Südregioun an datt d'Kultur eigentlech de Vector ass, d'Scharnéier, iwwert deen dësen transformatoresche Prozess soll geschéien. An dëser Perspektiv kann d'Kulturhaaptstad och en

Ausléiser sinn, fir a Saachen Tourismus nei Weeër anzeschloen an den Tourismus hei zu Lëtzebuerg op eng nei Basis ze stellen. Déi Aart a Weis, wéi mer Touristen 2022 wäerten accueillir, ass duerfir och e Stéck wäit richtungsweisend fir den Tourismus generell an deene Joren duerno.

Vill Leit aus dem Ausland wäerten op Lëtzebuerg kommen, wäerte Lëtzebuerg an deem Joer entdecken oder deemno wéi och nei entdecken. Dat Bild, dat se dobäi vermëttelt kréien, wäert d'Bild vum Land nohalteg prägen. An et schéngt mir ganz kloer, datt Esch 2022 wäert a Saachen Tourismus eng ganz Rei Erausforderunge mat sech bréngen, déi bis elo awer op jidde Fall, wéi ech et matkrut, net wirklech ugaange gi sinn, well 2022, och wann dat vläicht wäit ewech kléngt, ass, wann een d'Perspektiv vum Tourismus anhëlt, awer quasi iwwermuer.

An do ass eng zentral Fro natierlech déi vun de Better an der Regioun. De Süde vum Land huet, wéi mer all wëssen, keng grouss Unzuel un Hotellen a Jugendherbergen, och wa mer elo eng nei zu Esch opgemaach hunn an déi och quasi scho Rekordzuele geschriwwen huet. Zu Esch si viru Kuerzem och Bamhaiser opgaangen, wat en neien touristeschen Atout ass a wat interessant ass, well et zwee Projete sinn, déi eben net e reng privat-kommerzielle Charakter hunn, mä déi e ganz staarken effentleche Charakter hunn an och eng sozial Dimensioun.

Am Moment ginn et am Süde knapp 1.800 Better, wann een alles zesammenzielt. Et kann ee sech froen, wann Esch 2022 da sollt ee grouse Succès ginn, ob mer et fäerdegbréngen, déi Leit, déi dann hoffentlech an d'Südregioun komme wäerten, och entsprechend ze accueillir.

Am BidBook, also an deem Dokument, wat eigentlech d'Programmatik an d'Orientéierung vun deem Projet beschreift, do ginn, wat déi Fro vum Tourismus ugeet, eng Rei eiser Meenung no interessant Pisten opgezechent, och alternativ Formen vun Hebergement. Eben och d'Abezéie vun der Bevëlkerung ass e wesentlechen Deel dovunner, zum Beispill an Iddie vun „Hébergement chez l'habitant“, wat natierlech vum Konzept hier eppes ganz aneres ass wéi Airbnb, wat mir ganz kritesch gesinn.

Mir menge jiddefalls, datt ee sech esou schnell wéi méiglech domadder muss beschäftegen. An do féiert de Wee eiser Meenung no net laanscht en duussen an nohaltegen Tourismus mat éischter klengen an alternative Strukturen.

Méi oder weinstens gradesou dréngend wéi d'Fro vun de Better ass an deem Zesammenhang och d'Fro vun der Promotioun. Ech mengen, et schéngt eis alleguerte kloer, datt déi Promotioun net eréischt 2021 kann ufänken, mä datt ee wesentlech virdru scho muss kucken, déi gréisstméiglech Zuel vu Leit ze cibléieren am Ausland, verschidde Kategorië vun Touristen ebe cibléiert unzeschwätzen. Duerfir brauche mer eng Strategie, wou all d'Akteuren un engem Seel zéien, an ech weess, datt dat am Moment net grad esou einfach ass. Mä mir mengen awer, datt den Tourismusministère do seng Verantwortung huet. An an deem Dokument, wat d'Programmatik duerstellt, an deem BidBook steet jo, datt do déi éischt strategesch Developementer sollen 2018 entwéckelt ginn.

Duerfir wier meng ofschléissend Fro zu dëser Debatt un d'Madamm Closener, wéi wäit et domat ass - well jo awer dat lescht Joer ass vun deem Fënnefjoresplang - a wat hei virgesinn ass. An et ass ganz wichteg, datt een eng kohärent Strategie entwéckelt, well et eng ganz grouss Regioun ëmfassst an ebe wesentlech méi ass wéi just eng Stad.

Mir stëmmen de Projet awer natierlech mat. Merci.

► **Une voix**.- Wonnerbar!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och. Domat si mer um Enn vun der allgemenger Diskussioun ukomm. An d'Wuert huet d'Madamm Francine Closener, Statssekretärin am Wirtschaftsministère a responsabel fir den Tourismus.

Prise de position du Gouvernement

► **Mme Francine Closener**, *Secrétaire d'État à l'Économie*.- Här President, jo, dem Tourismus geet et gutt, dat ass hei méi wéi eng Kéier betount ginn. An natierlech sinn ech ganz frou dorüwer, dass et dem Tourismus esou gutt geet, an dass déi strukturell Reformen, déi ech zesumme mat eise Partner déi lescht Jore gemaach an ëmgasat hunn, gräifen, dass déi vill Efforten, déi mer maachen an der Promotioun an nach weiderhi wäerte maachen, hir Früichten droen. Dräi Milliounen Visiteuren zejoert, dat ass e Rekord, dat ass formidabel. D'Aarbecht vun deene villen engagéierte Leit am Tourismus dréit also hir Früichten. Ech si wirklech immens dankbar, dass ech ka mat esou ville motivéierte Leit, Professioneller a Benevollen, zesummeschaffen.

U Visiteure feelt et also den Ament wirklech net. A fir dass dat esou bleift, muss och déi nächst Joren nach vill geschafft ginn. Engersäits brauche mer Investissementen an Infrastrukturen, an dat heite Gesetz gëtt eis duerfir déi néideg Basis. Anersäits brauche mer awer och eng Strategie. An déi Feuille de route ass do. D'Dokument „Tourismus 2022“ ass dat Éischt an deem Genre, dat jee ausgeschafft gouf fir den Tourismus, en Dokument, dat déi grouss Orientatioun gëtt, un deene sech d'Akteure kënnen festhalen, un deene se déi néideg Investissementen kënnen drunhänken.

D'Strategie „Tourismus 2022“ weist kloer de Wee, wéi den Tourismus sech kann a soll entwéckele mat als Basis den Atouten, déi mer alleguerte kennen an déi haut jo schonn e puermol hei opgezielt goufen.

Ech muss och soen, ech denken, dass et net onbedéngt drëms geet, dass mer ëmmer méi Visiteure kréien, dass mer d'Visiteurszuele coüte que coüte nach weider an d'Luucht drécken. Dat ass net onbedéngt d'Haaptzil. Et geet vill-méi drëm, dass mer hei en Tourismus entwéckelen, dee bei eis passt, dee bei Lëtzebuerg passt an dee mer ganz gutt bei eise Patrimoine kënnen integréieren.

Am Moment si mer a puncto Hotelscapacitäten, zemools an der Haaptstad, saturéiert. D'Präisser vun den Zëmmeren sinn deementsprechend, wat d'Hoteliere freet, d'Visiteure manner. Den Image vun enger deierer, oder ze vill deierer Vakanzendestinatioun wëlle mer jo net, quitte dass mer effektiv kloer op Qualitéit setzen, och bei aneren Infrastrukturen, mä dat huet natierlech säi Präis.

An duerfir ass et gutt, dass an deenen nächste Jore vill Hoteller bäikommen. An der Stad a ronderëm entstinn eng zousätzlech 1.000 Zëmmeren, iwwer Land nach eemol bal 500, virausgesat natierlech, all déi Projete maache sech, an duerfir mussen se jo bekanntlech eng ganz Rei vun Oplagen erfüllen. Mä den Interessi vun den Investisseuren u Lëtzebuerg ass grouss - bis elo nach - an dat ass eng gutt Saach. Op Wäisswampech kommen ech herno nach zrëck.

Iwwer Land ass et näamlech esou, dass d'Zukunft vun enger Rei vun Hotellen ongewëss ass. Dat wësse mer. Et huet vill Ursachen: well an deene leschte Joren net investéiert gouf, well se net méi op der Héicht si vun deem, wat d'Leit erwaarden, well keen do ass, fir de Familljebetrieb ze iwwerhuelen, a well et natierlech och vläicht méi interessant a rentabel ka sinn, fir ze verkafen.

Domadder mussen mer eis onbedéngt auserreesetzen. Vakanzewunnengen, Giten, Bed and Breakfast ass en Trend, dee wiisst. An anere Länner ass e scho vill méi developéiert wéi hei. Stéchwuert „Agrotourismus“, zum Beispill. Duerfir ënnerstëtze mer dat och elo verstärkt hei an dësem Gesetz. Gites ruraux sinn eng ganz sënnavoll Alternativ. An ech appelléieren hei och un déi sëllege Députés-maires an dësem Haus, fir sech domadder auserneezen, fir déi Alternativen do ze préieren.

Jugendherberge sinn natierlech eng aner. Ech sinn immens frou, dass zu Ettelbréck an zu Veianen nei Jugendherberge wäerten entstoen. Déi zu Esch, déi mer d'lescht Joer do opgemaach hunn, déi leeft exzellent. An, wéi gesot, ech si sécher, och am Éislek wäert dat fonctionnéieren.

Anersäits stellt sech awer och d'Fro, ob de Stat net gutt géif drun dinn, fir op strategesch wichtege Plazen Hoteller opzekafen. Et ass jo den initialen Invest an d'Infrastruktur, an d'Gebai, an den Terrain, dee vill Leit sech net kënnen leeschten. Ech plädéiere jiddefalls derfir, dass de Stat sech et soll ukucken, fir enzel Etablissementen ze iwwerhuelen, déi entweder schonn zou sinn oder virun der Fermeture stinn, se an d'Rei setzt a se dann ënner bestëmmte Konditiounen engem Exploitant zur Verfügung stellt.

De Benevolat ass en immens wichtegen Aspekt am Tourismus. Ouni déi vill Fräiwëlleg géif et guer net goen, an awer ass et och do net anescht wéi an anere Secteuren, wéi am Sport, wéi soss enzwousch, dass et eben Nowuessuerge gëtt. An duerfir: Mir brauche Fulltime-Touristiker, déi déi Benevoll ënnerstëtzen an entlaaschten. Dat ass ee Must. Dat hu mer gesinn an deene leschte Joren. An och do mussen Stat a Gemengen hir Responsabilitéit iwwerhuelen.

Ënnert deenen Akzenten, déi mer an dësem Gesetz setzen, ass ënner anerem d'Digitaliséierung. Dat ass e Must am Tourismus gradesou wéi an anere Secteuren. An ech war net méi spët wéi gëschter op der Musel, fir en interessante Projet mat unzuekuerbelen. E Projet vun enger App, déi als Audioguide fonctionnéiert am Miseler Land. Et ass genau dat, wat mer brauchen. Et ass genau dat, wat mer ënner „smart tourism“ verstinn. An ech si ganz frou, dass mer esou Projeten hunn.

Mir ënnerstëtzen duerfir d'Digitaliséierung vun den Akteuren aus dem Tourismus. Duerfir ginn an Zukunft bei den Hebergementsaidë bis zu 20% dropgeluecht, wa se hiren Informatikreseau erneieren oder méi performant maachen, hir Informatik verbessern am Sënn vun der Cybersecurity, wa se sech equipéieren, fir dem Client e séieren Internet zur Verfügung ze stellen, an och wa se eng Internetpräsenz a méi Sproochen offréieren am „responsive design“.

Da setze mer och den Akzent op d'Erhale vum Patrimoine. Am nengte Plan quinquennal war jo just de Patrimoine culturel virgesinn. Mir hunn dat op den Industrie- an Naturpatrimoine erweidert.

An do kommen ech och direkt bei de Sujet vun Esch 2022. Et ass eng enorm Chance fir de Süden, fir de ganze Minett, déi Kulturhaaptstad. An ech sinn och ganz frou, dass den Tourismus domat associéiert ass, fir eben dat Konzept mat auszeschaffen. Mir hunn och virun e puer Wochen nei Iddie virgestallt kritt iwwer Logementen, fir nei Logementen ze schafen am Minett. An ech denken, dass mer do op engem ganz gudden Wee sinn. Nach e bësse Gedold an da kënnen mer dat och eng Kéier presentéieren!

Ech wëll awer och nach op e puer aner Froen a Remarken agoen, déi d'Deputéiert haut hei gemaach hunn.

Den André Bauler huet vun der Gästebefragung geschwat. Effektiv ass déi lescht 2012 gemaach ginn. Dat ass am Fong déi virlescht, well am Moment leeft eng. Déi ass d'lescht Joer am Mee ugaangen an am September gëtt se ofgeschloss. D'Besoinen an d'Erwaardungen vun den Touristen sinn effektiv dat Wichtigst. Si ginn domadder evident. An dat ass jo dann och d'Basis, fir ze kucken, fir ze wëssen, wou ee méi cibléiert soll a kann investéieren. D'Satisfaktioun vun Tourist ass ee vun eise wichtigste Pilieren, de roude Fue dem eigentlech an eiser Strategie „Tourismus 2022“.

Dann d'Leekollen zu Maartel. Dat ass wirklech e Bijou, d'Leekollen. Ech war elo schonn e puermol do um Site. A Sites et monuments hunn an deene leschte Joren do scho relativ vill investéiert, fir d'Saachen an d'Rei ze setzen. An dat war am Fong och néideg, fir dass mer elo ebe kënnen ufänken, wirklech auszepompelen an déi Cathedral, déi ënnerierdesch Cathedral do accessibel ze maachen an eben och déi touristesch Mise en valeur domadder ze verbannen.

Mir sinn do mat der Kultur ganz gutt virukomm. Et huet e bësselche gedauert, well et am Ufank och budgetär Virstellunge waren, déi mir als Regierung esou net konnten droen. Elo hu mer en anstännege Budget a mir kommen an eng ganz gutt Phas.

► **Mme Octavie Modert** (*CSV*).- Se waren awer budgetiséiert deemools.

► **Mme Francine Closener**, *Secrétaire d'État à l'Économie*.- Et war och eng Kris do. An dorophin ass dunn erëm zrëckgeschrafft ginn. Awer elo sinn ech ganz frou, dass mer mat deem Projet kënnen ufänken an enger éischter Phas a bis 2020 wirklech scho kënnen eppes bidden, wat mer haut am Moment leider nach net hunn.

Dann Airbnb. Et ass kloer, dass dee legale Kader sech den Entwécklungen muss upassen, besonnesch der technologescher Entwécklung an deenen neie Businessmodeller, déi doraus entstinn.

Ier mer hei awer handeln, mussen mer ganz genau wëssen, wat Airbnb dann eigentlech hei zu Lëtzebuerg konkret bedeit. Déi Analys ass amgaangen, gemaach ze ginn, a se ass integréiert an enger méi grousser Etüd iwwer Sharing Economy hei am Land. Et gëtt do gekuckt, wéi aner Länner, wéi awer och aner Stied op dee Phenomeen do reagéiert hunn.

A wa bis gemooss ass, awéiwäit eben Airbnb-äänlech Modeller en Afloss hunn op d'Gesamtzuel vun den Iwwernuechtungen hei zu Lëtzebuerg, da kënnen och beuerteelen, ob mer elo nach eng Kéier eng spezifesch Gesetzgebung brauchen oder ob dat, wat mer haut hunn, eigentlech dueert. Éischt Resultater vun där Etüd iwwert d'Sharing Economy, also vun där ganzer Etüd, déi kommen am September eraus.

Ech wëll awer och wirklech drun erënneren, dass schonn haut, wann eng Privatpersoun à titre habituel hiert Appartement, hir Wunneng zur Verfügung stellt a verlount, dass se jo dann eigentlech schonn eng ganz Partie Obligatiounen huet, déi se soll erfüllen, déi se muss respektéieren, notament déi aus dem Mietgesetz.

Do dernieft muss de Propriétaire vum Immeuble jo och de Loyer als Revenu ugi bei der Steuererklärung. Dat wësse mer, dass dat iwwerall steet. Geet dat elo duer? Musse mer aner Kontrolle maachen? Brauche mer eng aner Gesetzgebung? Wéi gesot, d'Etüd ass am

September fäerdeg, an da mussen déi richteg an déi néideg Konklusiounen dorausser gezu ginn.

Den Deputéierten Emile Eicher huet d’Fluchlinn mat China ugeschwat. China ass natierlech nieft Japan an den USA ee vun deene grouse Marchéen, déi sech och enorm entwéckelen. An do wëlle mer natierlech och e Stéck dovunner matkréien. Do muss mer präsent sinn. Dat si mer och. A mir haten eng ganz Rei vu Missiounen a China, déi och ganz gutt verlaf sinn. An eng Fluchlinn ass jo effektiv scho laang an der Diskussioun.

Operationell Froe mussen elo nach gekläert ginn, mä ech sinn do awer éischter optimistes, well eben d’lescht Woch eng grouss Delegatioun aus der Provënz Henan, also eng politesch Delegatioun, hei war a Gespräicher gefouert huet mat lux-Airport, mat der Chambre de Commerce, och mam Wirtschaftsminister. Mir mussen, wéi gesot, nach eng Rei Saachen ausdiskutieren, mä déi Verhandlung wäerten awer geschwënn ofgeschloss sinn. Also, ech denken, dass dat wäert klappen. Wéi gesot, mir mussen kucken, ob och déi aner Säit sech un déi Konditiounen hält, déi mir gär hätten.

Da Wäisswampech! Wäisswampech war jo an der Lescht relativ vill an der Press. Also, éischens emol wëll ech kloerstellen, dass dee Projet Wäisswampech eigentlech guer näischt mat dësem Gesetz ze dinn huet. Et ass net d’Gemeng, déi Porteur de projet ass, mä eben ee privaten Investisseur. Dat heescht, wann et eng Ennerstëtzung gëtt vun eise Minister, da leeft dat iwwer en aner Gesetz, d’Gesetz PME.

De Grupp, deen dee Projet hei wëllt bauen, dee muss sech natierlech un alleguerten d’Oplagen halen, déi och net mir eleng festleeën, mä ganz vill aner Ministeren, aner Verwaltungen. An et ass evident, dass de Projet sech jo och nëmmen da mécht, wann en déi néideg Autorisatioun kritt.

Déi éischt Reunione mat deene Verwaltungen, déi hat de Betrib schonn. Déi sinn eigentlech ganz gutt verlaf. Also, do war eigentlech kee gréissere Problem, mä d’Etüden an déi néideg

Analyse sinn nach amgaangen, gemaach ze ginn.

Wat elo de Site ugeet, wou den Hotel soll gebaut ginn, do sti jo eigentlech de Moment kaum Beem. De besteende Bësch gëtt a kenger Form zerstéiert, beanträchtegt. A ronderëm déi Cottagen, déi Bungalowen, déi solle gebaut ginn, ass Wiss. Et ginn och Amenagementer gemaach mat Planzenaarten, déi fir eis Regioun an eist Klima typesch sinn.

Déi Responsabel vun deem Grupp, an dat ass, mengen ech, dat Wichtigst, déi gesinn dat doten - d’Natur, déi onbehellegt Natur an d’Erhale vun der Natur - als dee groussen Atout fir hire Projet. Dat heescht, alles, wat virdrun och scho gesot ginn ass vun deene verschidene Labelen, ech mengen, dass dat fir si absolutt guer kee Problem ass, well dat fir si eng Plus-value ass. Natierlech muss dat sech elo nach weisen an deenen nächste Gespräicher, déi mer mat hinne wäerten hunn, mä ech sinn zimlech sécher, dass si do kee Problem wäerten dermat kréien.

D’Wanderweeër ronderëm de Séi wäerten an de Projet mat agebonne ginn. Si setze bei der Konstruktioun ganz vill op Holz, op reversibel Wärmepumpen. Et gëtt op gréng Energie gesat. A virun allem ass awer och d’Offer, d’Fräizäitoffer fir jiddwereen zougänglech an och de Séi wäert fir jiddwereen zougänglech bleiwen. Dat ass vläicht nach net esou gutt eriwierkomm an der Kommunikatioun, mä dat ass mir och perséinlech ganz wichteg. Natierlech kënnen d’Leit do wunnen, mä awer déi lokal Populatioun huet weiderhin Accés zu dem Séi an zu där Offer, déi sech do wäert maachen an déi, mengen ech, awer ganz interessant wäert ginn.

Wéi gesot, de Projet gëtt gepréift. A wann en d’Konditiounen vun der Stee erfëllt, da muss ee sech awer ganz gutt iwwerleeën, ob een hei erëm e spatze Mëndche mécht a weiderhin Investisseuren ofschreckt. Ech mengen, dat wier e schlecht Zeechen, grad och am Tourismus, wou mer Investisseure brauchen.

Här President, et ass eng onwahrscheinlech Dynamik am Tourismus entstanen. D’Leit am Secteur hu ganz gutt a vill Iddien an och innovativ Iddien. Am September vergi mer deen éischten Innovation Award am Tourismus, fir ze weisen, wat et scho gëtt a fir d’Innovatioun och nach weider waakreg ze këddelen.

De Fënnfjoresplang an d’Tourismusstrategie, déi gräifen aneneen iwwer. Et gi kloer Prioritéiten an dësem Gesetz, wat de Ministère besonnesch ennerstëtzt a wat manner. An ech freee mech och, dass dee groussen Accord hei vun de Fraktiounen zu dësem Projet de loi haut dättelech gouf.

Lëtzebuerg ass, zanter dass et d’Land gëtt, eng Plaz, wou d’Leit sech begéinen, eng Terre de rencontre, eng Kräizung, een oppent Land, wat vu senger Diversitéit leeft. Dass d’ADR dat vläicht net versteet, dat deet mer ganz leed. Vläch huet se sech och net genuch mam Konzept beschäftegt. Pourtant ass et allerdéngs op Lëtzebuergesch...

(Interruption)

Et ass souguer op richteg Lëtzebuergesch ze liesen.

Allerdéngs ass et awer och esou geduecht, dass den Nation Branding, déi Efforten, déi mer do maachen, den Image vu Lëtzebuerg am Ausland soll verbesseren, mä och un den Ausländer ass net jiddwereen d’selwecht vill interesséiert.

Dat gesot, wënschen ech den Dammen an Hären Deputéiert nach eng ganz gutt nächst Sätzungswoch, dann eng schéi Vakanz. A wann Der mat der Heibleifskärche fuert, da gitt déi Plazen och kucken, vun deenen Der haut geschwat hut!

Villmools Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci villmools. A mer wäeren da prett fir d’Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7169.

Vote sur l’ensemble du projet de loi 7169 et dispense du second vote constitutionnel

An d’Ofstëmmung fänkt un. Fir d’Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d’Procuratiounen.

(Brouhaha)

Wann ech gelift!

Mir hunn eng Unanimitéit bei 54 Stëmmen. Domat ass de Projet de loi 7169 ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par M. Félix Eischen), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Mmes Martine Hansen (par M. Marc Lies), Françoise Hetto-Gasch (par Mme Octavie Modert), M. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen (par Mme Diane Adehm), M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Gilles Roth, Claude Wiseler (par M. Gilles Roth), Michel Wolter (par M. Emile Eicher) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt (par Mme Claudia Dall’Agnol), Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall’Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot (par M. Alex Bodry), Claude Haagen et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. André Bauler), MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn (par M. Gusty Graas), Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Lex Delles);

MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter, Sam Tanson et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser);

MM. Marc Baum et David Wagner.

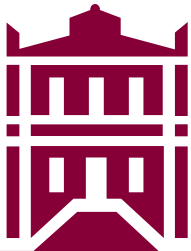
Ass d’Chamber bereet, d’Dispens ze ginn?

(Assentiment)

Merci.

Da si mer um Enn vun eisen Aarbechten ukomm. A Rendez-vous ass d’nächst Woch, den nächsten Dënschden um hallwer dräi.

(Fin de la séance publique à 16.56 heures)

Présidence: M. Mars Di Bartolomeo, Président • Mme Simone Beissel, Vice-Présidente

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

- M. Mars Di Bartolomeo, Président

2. Communications

- M. Mars Di Bartolomeo, Président

3. Ordre du jour

- M. Mars Di Bartolomeo, Président

4. Heure d’actualité au sujet du plan du Gouvernement britannique pour l’après-Brexit

- Exposé: M. Laurent Mosar

- Débat: M. Marc Angel, M. André Bauler, M. Henri Kox, M. Fernand Kartheiser, M. Marc Baum

- Prises de position du Gouvernement: M. Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et européennes, M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances (interventions de Mme Simone Beissel, M. André Bauler, M. Michel Wolter et M. Laurent Mosar)

5. 7142 - Projet de loi modifiant la loi du 24 février 1984 sur le régime des langues

- Rapport de la Commission de la Famille et de l’Intégration: M. Gilles Baum

- Discussion générale: Mme Claudine Konsbruck (intervention de Mme Nancy Arendt), Mme Taina Bofferding, Mme Josée Lorsché, M. Fernand Kartheiser (dépot d’une résolution), M. Marc Baum

- Prise de position du Gouvernement: Mme Corinne Cahen, Ministre de la Famille et de l’Intégration (interventions de Mme Simone Beissel, Présidente de séance)

- Vote sur l’ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

6. 7151 - Projet de loi relative au traitement des données des dossiers passagers dans le cadre de la prévention et de la répression du terrorisme et de la criminalité grave et portant modification de la loi du 5 juillet 2016 portant organisation du Service de renseignement de l’État

- Rapport de la Commission de la Force publique: Mme Claudia Dall’Agnol

- Discussion générale: M. Léon Gloden (intervention de Mme Sam Tanson), M. Eugène Berger, M. Henri Kox, M. Fernand Kartheiser, M. Marc Baum

- Prise de position du Gouvernement: M. Etienne Schneider, Ministre de la Sécurité intérieure

7. 7207 - Projet de loi instaurant un régime d’aide dans le contexte du système d’échange de quotas d’émission de gaz à effet de serre après 2012

- Rapport de la Commission de l’Économie: Mme Tess Burton

- Discussion générale: M. Laurent Mosar, M. Max Hahn, M. Gérard Anzia, M. Roy Reding, M. Marc Baum

- Prise de position du Gouvernement: M. Etienne Schneider, Ministre de l’Économie

- Vote sur l’ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

8. 7235 - Projet de loi portant approbation de l’Accord de coopération entre l’Union européenne et ses États membres, d’une part, et la Confédération suisse, d’autre part, relatif aux programmes européens de navigation par satellite, fait à Bruxelles, le 18 décembre 2013

- Rapport de la Commission de l’Économie: M. Franz Fayot

- Prise de position du Gouvernement: M. Etienne Schneider, Ministre de l’Économie

- Vote sur l’ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

9. 7264 - Projet de loi autorisant le Gouvernement à acquérir, lancer et exploiter un satellite et son segment sol destinés à l’observation de la Terre

- Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l’Immigration: M. Marc Angel

- Discussion générale: M. Jean-Marie Halsdorf, Mme Viviane Loschetter, M. Gusty Graas, M. Fernand Kartheiser, M. Marc Baum (intervention de Mme Nancy Arendt)

- Prise de position du Gouvernement: M. Etienne Schneider, Ministre de la Défense (interventions de M. Marc Baum et M. Gast Gibéryen)

- Vote sur l’ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

10. 7303 - Projet de loi

1° portant sur l’organisation et le fonctionnement du Lycée technique hôtelier Alexis Heck et

2° modifiant la dénomination du lycée

- Rapport de la Commission de l’Éducation nationale, de l’Enfance et de la Jeunesse: M. Gilles Baum

- Discussion générale: Mme Martine Hansen, M. Gérard Anzia, Mme Tess Burton, M. Fernand Kartheiser, M. David Wagner

- Prise de position du Gouvernement: M. Claude Meisch, Ministre de l’Éducation nationale, de l’Enfance et de la Jeunesse

- Vote sur l’ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel